Трибуна вільного українського слова на вільній американській землі

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Адреса Редакції і Адміністрації: "Svoboda", 81-83 Grand St., Jersey City 3, N. J.
Телефон: HEnderson 4-0807, 4-0237
Тел. УНС.: HEnderson 4-1016

РІК LXII. Ч. 49. TWO SECTIONS (SECTION 1) ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СУБОТА, 13-го БЕРЕЗНЯ (MARCH) 1954. ДЕСЯТЬ ЦЕНТІВ — TEN CENTS No. 49. VOL. LXII.

АРМІЯ ОБВИНУВАЧУЄ МЕККАРТІ І КОНА

ТВЕРДИТЬ, ЩО МекКАРТІ І ЙОГО ДОРАДНИК ШУКАЛИ ПРОТЕКЦІЇ ДЛЯ ШАЙНА; МекКАРТІ І КОН ВІДМОВИЛИСЯ ДАТИ ВИЯСНЕННЯ В ЦІЙ СПРАВІ

Вашингтон. — Армія розіслала всім членам Сенатської Слідчої Підкомісії, що її очолює сен. Джозеф Мек Карті, звіт про те, як минулого року сенатор МекКарті і його дорадник Рой Кон шукали протекції для Дж. Дейвіда Шайна, який перед покликанням до військової служби також працював у підкомісії сен. МекКарті. Спершу Мек Карті і Кон домагалися, щоб Шайна поза чергово іменувати офіцером, а коли армія не погодилася на це, то домагалися, щоб його армія приділила до Нюйоркської Військової Округи, щоб Шайн міг вивчати здогадний підривний матеріял з архівів Вест Пойнту. Правний дорадник армії Джан Дж. Адамс заявив Конові, що армія не може протекційно трактувати Шайна, бо це не лежить в інтересі добра армії. Кон погрожував армії, що він боротися буде проти неї навіть тоді, коли б його звільнено з його посту в МекКартовій підкомісії. Демократичні сенатори, знаючи про протекційні заходи Кона в справі Шайна, домагалися, щоб Мек Карті звільнив свого службовця, який скомпромітувався, але МекКарті постійно відмовлявся це зробити, і ще перед двома днями заявив, що Кон буде так довго в його підкомісії, як довго МекКарті займатиметься предсідником в ній. Звіт армії про Кона обіймає 34 сторінки, і в ньому в оповідній формі розповідається про цю аферу від середини липня минулого року аж до 17 лютого, коли МекКарті переслухував генерала бригади Ралфа В. Цвікера. Цей звіт роздано сенаторам і пресі того самого дня, коли демократичні сенатори поновили своє домагання, щоб Мек Карті звільнив Кона, і того самого дня, коли пані Анні Лі Мосс під присягою заявила на Сенатській Слідчій Підкомісії, що вона ніколи не була і не є комуністкою. Кон заявляє, що він має секретні відомості, що вона, працюючи в Сиґналізаційному Корпусі, була комуніскою. Про Мосс зізнала одна жінка, яка була членом комуністичної партії з доручення ФБІ, що Мосс була комуністкою і платила членські вкладки до партії та мала партійну леґітимацію в 40-их роках. Але тепер цей свідок заявив, що вона не знає особисто пані Мосс, і не може ствердити, чи це та сама пані Мосс, що вона знає з паперів як комуністку. Демократичний сенатор Стюарт Саймінґтон виступив в обороні пані Мосс після її зізнань і твердив, що він переконаний, що вона зізнала правду. Журналісти шукали за сенатором МекКарті, але не могли його знайти, щоб він дав вияснення в цій справі. Кон заявив журналістам, що він не може дати вияснення, бо ще не читав звіту армії. Раніше сенатор МекКарті заявив, що він не вдоволений тим, що армія опублікувала звіт, поки його не предложено комісії та не осягнено з нею порозуміння в цій справі.

НОВИЙ СЕКРЕТАР ФЛЬОТИ

Конґресменка Едіт Н. Роджерс, республіканка з Висконсин, ґратулює дотеперішньому секретареві оборони, Чарлсові С. Томасові, після того, як президент Айзенгавер найменував його секретарем фльоти.

ТОМАС ІМЕНОВАНИЙ СЕКРЕТАРЕМ ФЛЬОТИ

Вашингтон. — Президент Айзенгавер найменував секретарем фльоти Чарлза С. Томаса. Томас був досі асистентом секретаря оборони, а тепер обіймає становище секретаря фльоти, яке звільнив Роберт Б. Андерсон. Томас має 56 років і вже був підсекретарем фльоти на початку урядування през. Айзенгавера. Пізніше перейшов на працю до секретаріяту оборони. Під час Першої світової війни він служив у летунстві фльоти, а під час Другої був окремим асистентом при секретарі фльоти — Джеймсі Форестолі.

264 особи були під впливом радіяції під час експльозії атомової бомби

Вашингтон. — Комісія Атомової Енерґії повідомила, що під час останнього вибуху водневої бомби на островах Маршала на Пацифіку 28 американців і 236 тубільців були виставлені на промінювання водневої бомби, але всі вони здорові, і від'їдуть додому, коли закінчаться спроби з вибухами атомової бомби. „Ці особи, каже комісія, були виставлені на атомове промінювання, але усі вони здорові". Це промінювання було несподіванкою для атомових фахівців і відбулося 1 березня ц. р., під час першої експльозії бомби.

ЗДА ЖАДАЮТЬ В КАРАКАСІ — ПЕРЕСТЕРЕГТИ КОМУНІСТІВ

Каракас, Венесуеля. — Державний секретар Дж. Ф. Доллес зажадав у своїй третій великій промові на 10-ій Міжамериканській конференції у столиці Венесуелі — Каракасі, щоб на цій конференції вистосувано „просту, ясну й безпосередню" пересторогу керівникам міжнародного комунізму — тримати здалека свої руки від американського континенту. Дж. Ф. Доллес уважав, що найкраще було б, якби конференція прийняла його резолюцію без усяких змін і додатків, і тому виступив проти всіх застережень, зголошених до тієї резолюції іншими учасниками конференції. Зокрема Доллес заперечив, начебто зголошена ним протикомуністична резолюція є покришкою для інтервенціоністичних замірів супроти будь-якої південно-американської держави.. Щоб розвіяти цей страх, що його висловили в дебаті над резолюцією Молотова представники Арґентини, Мехіка й Ґватемалі, Доллес зголосив такий власний додаток до своєї резолюції: „Ця заява у справі закордонної політики, проголошена американськими республіками у зв'язку з небезпеками, які постали для них з-поза цієї півкулі, призначена для оборони, а не для послаблення безперечного права кожної американської держави свобідно вибрати собі власну форму правління й економічної системи і жити власним соціяльним і культурним життям".

У Римі вибух великий поліційний скандал

Рим. — Ледве в 24 годин після того, як новий італійський уряд Маріо Шельби дістав вотум довір'я від парляменту, — несподівано виринула небезпека нової кризи кабінету, тим паче, що уряд Шельби спирається на більшості лише 11 голосів. Політична ситуація раптово загострилась у зв'язку з скандалом, що охоплює деякі вищі старшинські пости в римській поліції і високі аристократичні кола, включно з деякими промінентними політиками. Виявляється, що римська поліція, підпорядкована міністерству внутрішніх справ, що його за весь післявоєнний час очолював теперішній прем'єр Маріо Шельба, покривала деякі тайні клюби, в яких продавано й заживано наркотики. Жертвою тих наркотиків впала 21-літня Вільма Монтезі, тіло якої знайдено в озері. Вищі поліційні і політичні чинники буцімто зам'яли слідство, бажаючи затушувати всю справу, замість викрити винуватців. Офіційно повідомлено, що директор поліції у Римі, Томмазо Павоне, подався до димісії. Тому, що Павоне був довіреною людиною теперішнього прем'єра Шельби, коли той був міністром внутрішніх справ, і що саме Шельба прийняв його на працю, — вся протиурядова коаліція повела шалену кампанію проти уряду Шельби, стараючись використати нагоду для повалення Шельби. Уряд, що зійшовсь на надзвичайне засідання, призначив окрему слідчу комісію для виснення правдивої причини смерти — Вільми Мореві.

МОЛОТОВ ПІДТРИМУЄ СВІЙ ПЛЯН „БЕЗПЕКИ ДЛЯ ЕВРОПИ"

МОЛОТОВ ЗАПЕРЕЧУЄ, НАЧЕБТО ВІН ХОТІВ ГАРАНТІЇ БЕЗПЕКИ ТІЛЬКИ ДЛЯ СССР, А НЕ ДЛЯ ЦІЛОЇ ЕВРОПИ. — ВІН ВИСТУПАЄ ЗНОВУ В РОЛІ ПРОТЕКТОРА ЧЕРВОНОГО КИТАЮ

Москва. — Совєтський Союз не шукає для себе якоїсь спеціяльної упривілейованої позиції щодо безпеки в Европі, — заявив Молотов у промові, яку виголосив у ході „передвиборчої" кампанії до Верховного Совєту. Промова Молотова мала на увазі розвіяти ті критичні голоси й сумніви, що виринули в усьому світі безпосередньо після зголошення ним на Берлінській конференції такого проєкту „безпеки Европи", який насправді був проєктом віддання Европи на ласку й неласку СССР. Плян Молотова запропонований в Берліні, домагався відкликання з европейського континенту всіх американських військових частин, похоронення пакту Европейської Оборонної Спільноти та залишення Німеччини безборонною і „невтральною", — при одночасному збереженні бльоку комуністичних держав, підпорядкованих фактично Москві. У зв'язку з голосами, які розкривали правдивий зміст тієї пропозиції Молотова, він заявив тепер у своїй промові, що треба з „особливою увагою прислухатися до тих критичних голосів і рахуватись з ними у дальшій дискусії над проблемою европейської безпеки". Він заперечив, наче б то Совєтському Союзові залежало тільки на забезпеченні себе самого проти небезпеки аґресії, а підкреслив, що ця безпека має стосуватися всієї Европи. Водночас Молотов прославляв силу червоної армії, при чому з найвищими похвалами висловився про совєтських учених, які нібито допомогли вивінувати червону армію найновішими осягами воєнної техніки. Молотов закинув західнім державам, що це вони не дуже зацікавлені в тому, щоб мирно й згідливо розв'язати німецьку проблему, однак назвав останню Берлінську конференцію „поважним кроком вперед у совєтській програмі міжнародного відпруження". Великим успіхом Берлінської конференції було, мовляв, порозуміння щодо скликання до Женеви конференції для далекосхідніх справ, де „Китайська Народна Республіка займатиме належне їй законне місце поруч з іншими великими державами". Молотов висловив переконання, що цей рік виявляє меншу небезпеку третьої світової війни, як минулий рік.

Совєтські маршали й генерали — у Верховному Совєті

Москва. — „Красная Звезда", офіційний орган червоної армії, видрукувала довгий список старшин, які „кандидують" до Верховного Совєту. Тому, що кожний такий „кандидат" заздалегідь призначений Політбюром компартії і не має контркандидатів, а взагалі всі вибори в Совєтах є комедією, бо існує тільки одна виборча комуністична листа і виборці не мають ніякої можливости висловити свою правдиву волю і думку, треба вважати проголошених кандидатів вже „обраними" членами Верховного Совєту — коментують ту подію закордонні часописи. Вони звертають увагу на особливо високий відсоток серед отих „кандидатів" — військових людей. „Красная Звезда" пояснює це „тісним зв'язком армії і народу". Маршали Васілевський і Жуков, Булґанін і Ворошилов стоять на чолі довгої листи генералів і адміралів, що беруть активну участь у політичному житті в Совєтах. Між ними є також Васілій Соколовський, Іван Конєв, Леонід Говоров, Родіон Маліновський і Семен Тимошенко.

Вільні народи перемагають — каже Стассен

Филаделфія. — Директор Адміністрації закордонних Операцій Гаролд Е. Стассен заявив перед 3,000 присутніх на сесії Филаделфія Бюлетен Форум, що він певний того, що вільні народи світу виграють свій змаг за мир, добробут і поступ в добровільному об'єднанні. Він сказав, що окремі держави не могли б досягнути теперішніх успіхів, і що до таких успіхів не можна б було дійти при допомозі страху та сили. Стассен твердив, що насильством не можна закріпити успіхів на довшу мету, і тому він не сумнівається, що „прийде кінець комуністичній тиранії". Стассен заступав державного секретаря Джана Фостера Доллеса, який тепер перебуває на Десятій Міжамериканській Конференції в Каракасі в Венесуелі. Він підкреслив, що ЗДА мають договори з 59 державами про технічну співпрацю, господарський поступ і військову допомогу.

Число безробітних збільшується

Вашингтон. — Департамент праці повідомляє, що число безробітних нефармерських робітників збільшилося в лютому на 300,000 осіб, але це збільшення проявляється не так раптово, як у попередніх місяцях. Секретар праці Джеймс П. Мічелл заявив, що зріст безробіття в лютому можна пояснити сезоновими причинами, бо кожного року в цьому місяці буває найвище число безробітних. В лютому — повідомив він — зросло число прохань про виплату безробіття, але наприкінці місяця це число прохань почало обнижуватися, і то в більшому темпі, як це звичайно буває в лютому. Число безробітних наприкінці лютого, згідно з даними Статистичного Бюра становить 3,087,000.

Сенат висловився за тим, щоб справу Гаваїв і Аляски вирішувати разом

Вашингтон. — Сенат більшістю 46 до 43 голосів висловився за тим, щоб справу надання прав стейту ЗДА Гаваям і Алясці вирішувати разом. Президент Айзенгавер заявив недавно, що він є за тим, щоб Сенат окремо голосував над справою признання права стейту Гаваям і Алясці, бо республіканці хотіли б надати право стейту тільки Гаваям де є республіканська більшість. Але демократи заявилися за тим, щоб обидва ці закони вирішувати одним голосуванням, сподіваючись, що в такий спосіб їм вдасться переформувати і закон про право стейту для Аляски, де при місцевих виборах мають більшість демократи.

Ґандія заарештований за образу суду

Ню Йорк, Н. Й. — Голова нюйоркського відділу націоналістичної порторіканської партії Хуліо Пінто Ґандія відмовився відповідати перед судом присяжних, і федеральний суддя Генрі В. Годдард наказав його арештувати за образу суду. Ґандія не схотів відповісти на 15 запитів в справі атентату порторіканських націоналістів на Конґрес. Найближчого дня його знову почали переслухувати, і тоді він сказав: — „Прокуратор ЗДА поступає зі мною так, як з голубом, якого прив'язують на принаду".

Департамент рільництва про курення і пістряка

Вашингтон. — Дорадчий Комітет Тютюнової Промисловости звернувся з рекомендацією до департаменту рільництва, щоб цей департамент узявся до організації дослідів, які мали б визначити, чи дійсно між куренням і пістряком леґенів існує причиновий зв'язок. Тютюновий промисл звернувся з цією просьбою до департаменту рільництва тоді, коли вже появилися другом твердження про те, що курення спричиняє недугу пістряка леґенів, і внаслідок цього значно обнизилося уживання цигарок. Дорадчий Комітет Тютюнової Промисловости рекомендує департаментові рільництва, при допомозі нових метод, визначити складники тютюну і тютюнового диму. Урядовці департаменту заявили, що ці досліди робиться не конче в тій цілі, щоб дослідити вплив курення на виникнення недуги пістряка леґенів, але й для того, щоб дослідити, що знаходиться в тютюні і в тютюновому димі.

СИРОВАТКА, ЩО НА ВСЕ ЖИТТЯ ЗАБЕЗПЕЧУЄ ВІД ПОЛІО

Дітройт, Міч. — Д-р Алберт Б. Сабін, професор Медичного каледжу при Сінсінатському університеті, заявив на зробах Мічіґенської Фундації для Медичного і Здоровного Виховання, що він стоїть на шляху до винаходу нової сироватки, яка має в собі основні віруси дитячого паралічу і забезпечує на все життя нащеплену особу від занедужання на цю хворобу. Д-р Сабін робив успішні спроби з цією сироваткою на мавпах. У винайденій ним сироватці віруси поліо — „нешкідливі кузени" дійсних грізних вірусів, і тому не спричиняють недуги, а охороняють від неї. Вони з більшою силою продукують охоронні тільця проти недуги, як „мертві" віруси в сироватці, що її винайшов д-р Солк із Пітсбурґу. Д-р Сабін сказав, що він ще не знає, як багато мільйонів мертвих вірусів треба для одного щеплення, і як довго сироватка д-ра Солка охороняє від недуги. Якщо число цих вірусів мало б становити багато мільйонів, то важко було б продукувати сироватку д-ра Солка, бо віруси поліо досі вирощуються тільки в нирках мавпи. Д-р Джонас Солк ще того самого дня відповів на всі сумніви д-ра Сабіна: 1. Його сироватка забезпечує від паралічу на все життя нащеплену особу. 2. Цією сироваткою треба щепити три рази, роблячи між першим і другим щепленням одноти жневу перерву, а між другим і третім місячну. 3. Ця сироватка коштуватиме не надто дорого, бо її віруси вирощуються на нирках мавпи, які коштують 35 долярів. 4. Ця сироватка забезпечуватиме від недуги дитячого паралічу, а також допомагатиме людському організмові витворювати власні тільця, які скріплятимуть опірність організму проти недуги поліо. З рамени Крайової Фундації для поборювання дитячого паралічу вже цього року цією сироваткою мають нащепити на пробу 500,000 дітей по всій країні. Досі нащеплено 5,000 дітей, серед яких не було жадних шкідливих реакцій, ані навіть звичайної гарячки, тільки одна дитина, вразлива на пеніциліну, дістала легку кропив'янку (Пробівки, в яких вирощується віруси поліо мають пеніциліну). Д-р Солк заявив, що вже незабаром людство не буде боятися дитячого паралічу так само, як не боїться віспи, шкарлятини та різного роду тифів.

НОВА РЕЗОЛЮЦІЯ В КОНҐРЕСІ В СПРАВІ ДОСЛІДЖЕННЯ БОЛЬШЕВИЦЬКИХ ЗЛОЧИНІВ

Вашинґтон. — В Конґресовому Протоколі з 25-го лютого вписане таке рішення процедурального комітету: „Рішив передати Палаті резолюцію ч. 438 в справі дослідження і розгляду підривности і знищення вільних інституцій та людських вольностей в деяких районах, посередньо або безпосередньо контрольованих світовим комунізмом, включно з поводженням з народом у таких районах. У зв'язку з цією пропозицією забирали слово члени Палати Репрезентантів: Керстен з Висконсин (автор резолюції), Фіґен, Безлі і Додд." Всі промовці згадували в своїх висновках Україну, як одну з країн тих, що найбільше потерпіла від большевизму.

НОВІ ВТЯГНЕННЯ ДО КОНҐРЕСОВОГО ПРОТОКОЛУ В УКРАЇНСЬКИХ СПРАВАХ

Вашинґтон. — В Конґресовому Протоколі (Рекорді) за останній час подибується ряд нових втягнень різних промов та заяв в українській справі. Зокрема в Протоколі з 1-го березня втягнено аж дві справи: 1) На пропозицію конґресмена Лоренса Смита, запротоколовано перебіг радіо телевізійної дебати в справі резолюції 58 на форумі Джорджтавнського університету, в якій брали участь: конґресмен Фіґен, д-р Бейкон і проф. Лев Добрянський, з п. Ворреном, як координатором, та 2) вписано в цілості, на пропозицію конґресмена Тая, деклярацію Відділу ООЧСУ в Шікаґо з маніфестації в дні 31-го січня в справі поневолення України Москвою.

М. ПІЗНАК, Й. ЛИСОГІР, Д-р В. ҐАЛАН, Ю. РЕВАЙ, В. ДУШНИК І В. ВИШИВВАНИЙ ПРОМОВЛЯТИМУТЬ НА ВІЧУ В НЮ ЙОРКУ

Ню Йорк. — Місцева українська громада, на чолі із Комітетом Об'єднаних Організацій, робить останні зусилля, щоб поліпшити кінцевий вислід цьогорічної збірки Народного Фонду і в тій цілі влаштовує в найближчу неділю, 14-го березня, велике всенародне віче, на якому промовлятимуть: адв. Михайло Пізнак, п. Йосип Лисогір, п. Юліян Ревай, ред. Володимир Душник і д-р Василь Вишиваний. Д-р В. Ґалан виснить на цьому вічу можливості та важливість нової переселенчої акції. Віче відбудеться у великій залі Українського Народного Дому (Стайвесан Касіно) при 2-ій Евеню. Початок віча о год. 2-ій пополудні. Усі, що ще не вплатили свого Національного Датку, матимуть на це нагоду перед і після віча.

Заколоти під час виборів в Ірані

Тегеран. — У другому дні виборів до іранського парляменту прийшло в столиці Ірану Тегерану до бійок, наслідком яких є багато ранених, з них деякі поважно. Головним спричинником заколоту був — за газетними повідомленнями — колишній чемпіон - змагун важкої ваги Шалан Джафарі, який зорганізував валку авт і їздив з своїми прихильниками від однієї виборчої домівки до другої, нападаючи на противників теперішнього режиму. Шалан хвалився, що він і його товариші за один день „порядкування" у місті вислали до шпиталів понад 50 осіб, „здебільша комуністів". Поліція була у дуже клопотливій ситуації, бо акція Шалана поборює противників теперішньої влади і Шалан скрізь виступає з гаслами у честь шаха.

В АМЕРИЦІ

● **Анонім** зателефонував до ФБІ і перестеріг, що якісь особи збираються „вистріляти" в Капітолі у Вашинґтоні сенаторів. Внаслідок цього охорону коло будинку Конґресу підсилено. Але пізніше виявилося, що це був тільки дурний жарт. Особи аноніма устійнити не вдалося.

● **Президент Айзенгавер** заявив на пресовій конференції, що, на його думку, з зустрічі чотирьох „великих" урядів нічого не вийде. Він сказав, що це другий раз він розходиться в поглядах на цю справу з британським прем'єром Черчилем. Айзенгавер повідомив, що там його репрезентуватиме, як і досі, Джан Фостер Доллес, який краще, ніж будь-хто заступає інтереси ЗДА.

● **Поліція** і в'язнична сторожа в Шікаґо сльозивим газом та водою втихомирювала в'язнів, які збунтувалися в тюрмі. 18 в'язнів замкнулися в кімнаті, де понищили всі меблі, повибивали вікна та порянили чотирьох полішистів. В'язничий урядовець заявив їм, що ніяких переговорів з ними не буде і голодом змусить вийти з забарикадованої кімнати.

● **Демократичні члени** Сенатської Комісії Цивільної Служби заявляють, що за час урядування Трумана звільнено урядовців за нельояльність більше ніж за президентури Айзенгавера. Вони твердять, що можуть довести це цифрами.

● **В Токседо Парку** в стейті Ню Йорк спустили воду в озері і знайшли на його дні дорогу, що її побудовано з наказу Джорджа Вашинґтона 1778 р. В 1880-х роках в цьому місці зробили озеро для спортових і відпочинкових цілей.

В СВІТІ

● **Президент Туреччини Баяр** повернувся з подорожі до З'єдинених Держав. При в'їзді до Істанбулу його вітали 21 гарматним стрілом. Сотні тисяч народу вийшли йому назустріч. На дорозі, якою президент їхав до свого палацу, були здвигнені тріюмфальні брами.

● **Канцлер** Західньої Німеччини д-р Конрад Аденауер прибув з відвідинами до столиці Греції Атен і в своїй першій зустрічі з грецьким прем'єром, маршалом Папаґосом, передав йому „великий хрест заслуги", найвище відзначення в Західній Німеччині. Папаґос був командувачем грецької армії, що воювала проти Німеччини Гітлера, і перебував у німецькому полоні.

● **Генеральний Секретаріят** Об'єднаних Націй готовий перейняти на себе всю технічну роботу, зв'язану з підготуванням далеко-східньої конференції, що відкривається 26 квітня у Женеві, але не знає, чи не запротестує проти цього комуністичний Китай, який не є членом ОН, але буде учасником Женевської конференції.

● **Уряд Савді Арабії** перестеріг цивільні летунські лінії, що він „уживатиме найгостріших заходів" проти літаків, які перелітатимуть над територією цієї держави до Ізраїлю. Наслідком цього змінено напрям летунських маршрутів на Середній Схід. Уряд Ізраїлю запротестував перед Об'єднаними Націями проти „летунського піратства арабів.

● **У Каїро** нюйоркський торговець брилянтами й предметами старовини купив за 818,500 „писанку", що її цар Микола II подарував в 1906 р. цариці Марії Федорівні. Ця золота й викладена самоцвітами „писанка" знаходиться серед 1,260 предметів власности кол. єгипетського короля Фарука, виставлених урядом Єгипту на ліцитацію. Католоґ колекцій Фарука мав 270 сторінок. Він мав між іншим 448 шпильок до краваток, маршальське жезло фон Бравхіча та ін.

● **Зіґфрід Шульце і Георг Вульке** — наївні одчайдухи і провідні члени східньо - німецької „партії єдности", які відважилися були критикувати Молотова і комуністичну партію за те, що вони відкинули західній внесок про вільні парляментарні вибори в цілій Німеччині. Обох їх арештували і будуть судити як „ворогів народу".

● **Жидівський військовий** літак розпилював плин проти комах над прикордонними полями в Ізраїлю, але острілляли його з прикордонного терену Сирії. Ізраїль вніс скаргу до постійної комісії ОН

СВОБОДА SVOBODA
Український щоденник UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J., on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
На рік	$10.00	One year	$10.00
На пів року	5.25	Six months	5.25
На три місяці	2.75	Three months	2.75
В Джерзі Сіті і закордоном:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	$12.00	One year	$12.00
На пів року	6.50	Six months	6.50
На три місяці	3.50	Three months	3.50

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає і не зобв'язується повертати незамовлені матеріяли.

Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

ТОТАЛЬНА ПОЛІТИКА

У теперішній політиці навряд чи можна знайти будь-яку справу, яка була б „сама для себе" і не мала більшого чи меншого зв'язку з усім великим комплексом загальної міжнародної політики. Під час Берлінської конференції міністрів закордонних справ чотирьох великодержав виявилось, наприклад, що справа Німеччини та Австрії тісно зв'язана зі справою... Китаю і що совєтський представник говоритиме про наладнання справ цих двох европейських країн тільки рівночасно або після того,, як західні держави говоритимуть про Китай з червоним Китаєм. На тій же конференції Молотов дав теж виразно зрозуміти, що Китай, Індо - Китай і Корею вважає Кремль таким самим „західнім фронтом", як і Північно-Атлантійський пакт чи Европейську Оборонну Спільноту.

Подібні ознаки тотальної політики виявились і на Міжамериканській конференції в Каракасі, на якій державний секретар Джан Фостер Доллес заявив, що „сьогодні немає ані одної країни, в якій не діяв би з наказів Москви відповідний апарат підривного міжнародного комунізму". Отже не диво, що ще поки подано результат слідства в справі стрілянини порторіканських фанатиків в американському Конґресі, поодинокі представники і публіцисти почали вказувати на Кремль ,як можливе джерело „надхнення" для терористів. А з останніх нарад у Конґресі бачимо, що комуністичний арґумент з тотальної політики видвигнено навіть в такій справі, як призналия прав стейту Гаваям.

Таких і подібних прикладів можна б наводити безліч з кожного континенту і з кожної країни. Яку б тільки справу не заторкнути, вона завжди зачепить і цю основну проблему теперішньої міжнародної політики: суперечності між двома світами — комуно - тоталітарним та імперіялістичним Сходом і демократичним Заходом.

З такої „тотальної політики", яку дехто — можливо з уваги на подібність слова „тотальна" до „тоталітарна" — називає більш модерним, технічним поняттям „тривимірности", виходить і друга подібна комплікація: можливість тільки тотальної розв'язки всіх суперечних проблем. Видно це виразно знову ж таки з того конкретного прикладу, що совєтські представники відмовились підписати мировий договір з Австрією, приготований на їх же власних умовах. Цілими довгими роками вони торгувались за ті умови й коли їх остаточно узгіднено, Москва все одно відмовляється підписати їх, узалежнюючи це знову від попередньої розв'язки цілої низки інших проблем з тієї ж „тотальної політики".

Така ситуація і такий стан справи створює цілком нові можливості і — додаймо — нові надії теж і для української визвольної справи. Бо якщо сьогодні узалежнюється справу Німеччини й Австрії від Китаю, а справу стейту Гаваїв зв'язується з комуністичною загрозою, то як можна думати про розв'язку цілого комплексу проблеми Схід-Захід без розв'язки такої важливої справи, як визволення України та інших поневолених Москвою народів? З того, що діється тепер в самому Совєтському Союзі, як і з цілої низки практичних потягнень західньої політики, можна вносити, що так Схід, як і Захід здають собі з цього справу й відповідно поступають. Очевидно, що Москва намагається створювати всілякі фікції волі й незалежности на те, щоб зберегти свою імперію та своє панування над іншими народами, а Захід все ще тільки дуже несміливо включає проблему поневолених Москвою народів у свою „тотальну політику".

В таких обставинах окрема роля й окрема відповідальність спадає на тих, що у вільному світі „ставлять" і ведуть політику на користь визволення поневолених народів. Знаючи й здаючи собі справу з „тотальности" теперішньої міжнародної політики, треба відповідно достосувати до неї і визвольну політику, бо тільки тоді вона матиме успіх і допоможе розв'язати весь комплекс міжнародних відносин по єдино правильній лінії: рівности й справедливости для всіх.

ПОЛІТИКА ЗДА В ІНДО-КИТАЇ

Семилітня „забута" війна в Індо - Китаї стала найбільшою турботою для західніх великодержав. Дотеперішня колоніяльна політика Франції дає можливість комуністам виставляти себе борцями за національне визволення і діставати підтримку населення. В'єтнамці - націоналісти заявляють, що в загонах Гоші-Мінга боряться не лише комуністи, що коли б Франція виступила б з Індо-Китаю, то комуністи втратили б вплив на населення і тоді їх би легко можна було перемогти. Як відомо, сам керівник комуністичних повстанців Го-Ші-Мінг вийшов з націоналістич. руху і, не маючи від демократичного світу підтримки, кинувся в обійми московсько-китайських комуністів.

Скомунізована й економічно слаба, Франція сама не може вести війни, і тому постійно звертається за допомогою до уряду ЗДА. Для ЗДА витворювалась досить неприємна ситуація: комуністична пропаганда постійно твердить, що ЗДА примушують Францію вести колоніяльно-загарбницьку війну. Лише останнє виразне ставлення уряду ЗДА до індо - китайської проблеми вперше ставить цю проблему на шлях вірного вирішення. З'єдинені Держави вирішили послати в Індо - Китай військову місію для військового вишколу фахівців з місцевого населення. Президент Айзенгавер заявив, що ЗДА не підтримують колоніялізму в Індо-Китаї ,що війна там ведеться для визволення в'єтнамського народу. Інформаційна аґенція ЗДА в своїх пересиланнях на Далекий Схід керується такими трьома головними принципами: В'єтмін (керовані комуністами повстанці) є маріонеткою червоного Китаю; в'єтнамська (націоналісти) армія, розбудована Францією з допомогою З'єдинених Держав, є кращою гарантією свободи в'єтнамського народу; ЗДА повністю підтримують в'єтнамський нарід у його боротьбі проти В'єтміну (комуністи). Голова республіканської більшости в Сенаті, Новленд, на обіді нюйоркських республіканців 23 лютого заявив, що вік колоніялізму в Азії скінчився, що організувати боротьбу проти комунізму на засадах колоніялізму там вже не можна ,лише на засадах рівности будувати й творити спільні зусилля, щоб зберегти вільний світ вільних людей. Сенатор Новленд говорив, що під час недавньої подорожі по Далекому ССходу він виніс враження, що місцеві народи нічого так не бажають, як свободи, і прагнуть здобути її за всяку ціну.

Ці й безліч інших фактів вказують, що американська далекосхідня політика, після недавніх трагічних помилок, що призвели до комунізації Китаю і до Кореї, стає на вірний шлях. При теперішній ситуації для ЗДА нічого не залишилося, як підтримати національно - визвольні рухи азійських народів і не дати Маленкову та Мао-Тунгові підступно послуговуватись національно - визвольними гаслами. Совєтська пропаґанда безперестань твердить, що „ЗДА є найбільш небезпечним ворогом самовизначення і незалежности колоніяльних народів". Наприкінці минулого року в Москві вийшла книжка китайського „професора" Лю Да-Няна „Історія американської аґресії в Китаї". Автор твердить, що „ЗДА завжди тримали курс на уярмлення країн Азії".

Сьогодні вже є очевидним фактом, що коли ЗДА не підтримають азійських народів, то ці народи неминуче стануть жертвами комунізму. Московський партійний орган „Коммунист" (ч. 16, листопад, 1953), який є голосом кремлівської кліки, запевняє, що „Китайська Народна Республіка стала міжнародною силою ,яка не дозволить імперіялістам поневолювати народи Азії, безкарно провадити політику, скеровану на перетворення Азії у вогнище нової світової війни". Це значить, що комуністичний Китай, так, як це вже було в Кореї, і далі намагатиметься вести свою „політику визволення". Якщо західній світ заповіджену аґресію зустріне наперед підготовленим, тим буде легший успіх.

Ставлення уряду ЗДА до індо - китайської проблеми дуже важливе і для українського визвольного руху. На прикладі Індо - Китаю ми можемо передбачати позицію ЗДА у випадку активної боротьби українців з комуно-російським пануванням. А щоб це ставлення було не гіршим, як у випадку Індо-Китаю, українці мусять самі посилювати свій політичний і мілітарний потенціял.

(Л. Л.)

ЖИДІВСЬКИЙ ЧАСОПИС ЗА САМОСТІЙНІСТЮ УКРАЇНИ

Нюйоркський жидівський щоденник „Дер Туг - Морґен" приніс у числах з 6 і 7 березня ц. р. дві статті чільного жидівського публіциста д-ра Бікеля, що нав'язують до актуального совєтського шуму про роковини Переяславського договору, але займаються загальноукраїнською тематикою й українсько-жидівськими взаєминами. Статті надто великі, щоб їх можна було докладно зреферувати, і їх вартість та значення не в подробицях, що в багатьох пунктах викликають застереження, а в загальному тенорі і тенденції. Цей загальний підхід — надзвичайно прихильний до України та її визвольних змагань.

Вже самий заголовок першої статті — „Централя Борців Поневолених Народів" і другої — „Боротьба між Комітетом для Визволення від Большевизму й УКК" — вказують на позитивне ставлення автора. Автор багато уваги присвячує минулому України і її мартирології. Він перетикає ті відомості особистими споминами з свого молодечого віку, проведеного в Галичині, споминами повними сентименту до своїх українських вчителів і приятелів, до творів Шевченка і Франка. Звертає увагу на розвиток української політичної думки і український національний рух, що його історію рахує від половини минулого сторіччя. Багато місця присвячує поневоленню України російськими большевиками. Стверджує, що „серед усіх народів ,які століттями силою були прилучені до великоросійської державної спілки і століттями боролися за своє визволення, перше місце займають українці". „Комуністичне Політбюро зробило те, чого не відважувався зробити цар. Цар хотів забрати уярмленим народам їх національну культуру, — Політбюро не тільки денаціоналізує народи, але забирає їм їх національну країну". Автор вказує на трудність боротьби українців на різних фронтах, що існували в часах чотирьох займанщин, і підкреслює українську тугість і енерґію, з якою вони ту війну вели й ведуть. Першу свою статтю автор закінчує висновком: „Незалежно від „так" або „ні" жидівсько - українського зближення ,українці, як усі поневолені народи, мають право на свою національну самостійну державу". У своїй другій статті він повторює те своє засадниче становище: „Ми, жиди, а тим більше жиди, що походять із Східньої Европи, симпатизуємо і співчуваємо борцям за незалежність своїх рідних земель, в тому числі українцям, які є найбільшим з-поміж отих народів".

Одночасно обидві статті д-ра Бікеля перетикані гіркими заввагами на адресу здогадного українського ґерманофільства під час обох світових воєн, зокрема здогадної української участи у винищуванні жидів за Гітлера. Ті завваги автора роблять дивне враження, бо тут же сам автор признає, що чує інколи „про добрих і шляхетних українських людей з часів гітлерівського людожерства", і оповідає про переховування жидів за Гітлера в українському манастирі і виразне застереження митрополита Шептицького, що він хоче рятувати жидів „не для українців, а для жидів", себто не для того, щоб жиди змінювали віровизнання з вдячности за рятунок. Стільки ж місця займають у тих статтях докори на адресу українців за погроми в часах революції 1917-20 рр. і ще давніше, за часів Хмельниччини. Автор повторює давні арґументи, що жидів відштовхує від українців прославляння українцями Симона Петлюри й Богдана Хмельницького, які для жидів є синонімами погромів.

Очевидно, що не можна вимагати від жидівських діячів, та ще й авторів статтей у часописах, поширених серед сірих жидівських читачів,щоб вони нехтували настрої тих читачів. Закиди д-ра Бікеля на адресу українського погромництва викликають все таки дивне враження, бо коли, з одного боку, жидівський автор виявляє дуже добре знання відносин і очевидне бажання не генералізувати своїх закидів, то з другого боку — в інших своїх твердженнях показує ніби повне незнання деяких загальновідомих фактів, що їх знає кожний поважний жидівський історик і публіцист і що їх не може не знати й д-р Бікель. Так, напр., коли наприкінці своєї другої статті д-р Бікель ставить за передумову жидівської підтримки українських визвольних змагань — приречення, що в майбутній українській державі жиди матимуть „право емігрувати й забирати своє майно й матимуть культурну автономію", — то є річчю неможливою, щоб д-р Бікель не знав, що в Українській Народній Республіці всі національні меншини і жиди зокрема мали культурно-національну автономію, що на цій підставі жиди мали в українському уряді свого міністра для жидівських справ, що крім цього жиди були заступлені в уряді і в інших ресортах ,як також в українській дипломатії, і що уряд УНР активно боровся з погромами, що їх робили покидки революції, підштовхувані й провоковані московським шумовинням по змосковщених містечках. Ми розуміємо, що жидівська вулиця ще так глибоко пересичена фальшивими поняттями про Україну і її діячів, що жидівському авторові дуже трудно відірватися від стереотипів, прийнятих на жидівській вулиці, хоч історично цілком фальшивих. Але віримо, що прийде час і жиди теж переконаються про історичну правду, що Симон Петлюра — колишній член соціял-демократичної партії і 100-відсотковий демократ не на словах, а в ділах, був не ворогом, а приятелем жидівського народу і всіми засобами, що їх мав, в страшних часах воєнно - революційної завірюхи, поборював погроми, що мали на цілі сіяти анархію і компромітувати владу того ж С. П. Петлюри. Неможливо, щоб д-р Бікель не знав, що під час панування німців на українських етнічних землях в другій світовій війні — не було там буквально ані одного жидівського погрому. Іншими словами: українське населення пальцем не рушило жидів, що переживали тоді гітлерівське пекло. Митрополит Шептицький не був оазою серед української пустелі, як не були й ті монахи, що переховували жидів і що на них покликається жидівський автор. Це був загальний український настрій, і рятування жидів українцями було не одиничним ,а масовим явищем. А що й між українцями були також погані вийнятки, то вони були й серед самих жидів: писала про них жидівська авторка Девора Горовіц - Абрамовіч на сторінках того самого „Дер Туґ-у" у вересні й жовтні 1952 року (про жидівських „капо" в гітлерівських кацетах і про загин в Юденратах фондів на рятування жидів, що їх присилано з Америки), писав про ті сумні часи й Арон Цайтлін у „Туґ-у" наприкінці жовтня 1952 р. (про „оборонців „капо"). То чому правильний політичний підхід до української проблеми переплутували з такими закидами, які є невірні, кривдять український нарід і ображають український загал?!

Жиди й українці переходили пекло на землі. Обидва народи терпіли і терплять по нинішній день. Може краще було б з перспективи нинішнього і завтрішнього дня менше обкидатись взаємними обвинуваченнями, а більше арґументами, що закликають до спільної боротьби за спільні ідеали волі та справедливости і створення таких умовин, в яких дійсно можна буде ту волю і справедливість зберігати і ґарантувати. Статті д-ра Бікеля, поминаючи скреґітливі для українців тони, є великим поступом до взаємного зближення і зрозуміння.

ІНСТРУМЕНТ ТЕРОРУ В СХІДНІЙ НІМЕЧЧИНІ

Колишні вояки німецької армії, зорганізовані в окремих союзах, мають і свої пресові органи, зокрема, місячник „Фронтзольдат" (Фронтовик), подібний в дечому до колишнього нашого „Літопису Червоної Калини".

В останньому числі за місяць березень ц. р. знаходимо в цьому журналі цікаві відомості про т. зв. „службу державної безпеки" в Східній Німеччині, окупованій Совєтами. Це нічого іншого, як докладна копія совєтського НКВД, чи пак МҐБ, при допомозі якого горстка комуністів держить мільйони громадян в страху та послуху. В Східній Німеччині цей інструмент терору має назву „ССД" (Штатс зіхергайтсдінст) і є нічим іншим, як прибудівкою невеличкої числом комуністичної партії. В 1949 р. наступила основна реорганізація цієї установи. Добір людей до цієї організації був дуже строгий. Вибирано їх з поліції, партії, комуністичної молоді, комунальних та державних службовиків. Передумовою було: доказ, що кандидат був членом компартії від 1933 р. і відповідне поступування за часів нацистівського режиму. Молодші річники мусіли доказати своє пролетарське походження ,а крім того їхні батьки мусіли бути активними членами компартії. Ніяких кревних в Західній Німеччині, виключення тих кандидатів, які були в полоні західньо - европейських держав, та членство в компартії, або східньо - німецькому комсомолі.

На чолі переорганізованого ССД, стояв Вільгельм Цайсер, бувший четар німецької армії з першої світової війни, провідник комуністичного пучу в Рурщині в 1920 р., а опісля большевицький аґент в Китаю. В 1936 р. він бере участь в громадській еспанській війні як „генерал Гомез", що командує червоною бриґадою. Після револьти в дні 17. 6. 1953 р. звільнений зі свого посту за виключенням з компартії. Його місце зайняв „славний" Ернст Вольвебер. Він уже в 1918 р., після розвалу Німеччини, підняв комуністичну револьту на німецькому воєнному кораблі „Гельґолянд". До 1933 р. був комуністичним послом у німецькому парляменті, а після приходу до влади Гітлера тікає до Москви, де вишколюється на фахового саботажника (пожежі на кораблях та перепачковування зброї) і стає мистцем цього „фаху". Його аґенти працюють сьогодні в цілому світі.

Як робота совєтського МҐБ, чи Комінформу поділена на численні відділи, так само зорганізована і ССД. Отже ,відділ XIII обіймає всі уряди залізничого руху. Він складається в першу чергу з залізничого персоналу, який при важніших подіях, наприклад, при перевозі різних совєтських місій і т. п., перебирає цілий залізничий рух в свої руки. Відділ XIV дає охоронний персонал для тюрем ССД.

Важливим відділом є відділ „М", якому припадає нагляд над поштовими урядами. Цей відділ має докладну картотеку всіх „підозрілих" осіб, почтові посилки, яких докладно контролюються. Відділ „С" має під своєю „опікою" телеграф, телефон, радійові сполуки і т. п. Цей відділ має наймодерніші підслухові апарати, лябораторії, технічні улаштування для монтування шпигунських радійових апаратів, відчитування листів, писаних невидним чорнилом і т. п. До цього відділу притягається часто фахівців, засуджених на довгі роки тюрми.

Для перевірки льояльности т. зв. „народної поліції" (з рядів якої тікає що місяця 700-1.000 осіб в Західню Німеччину) призначений відділ І.

Відділ II має виконувати протисаботажну службу в таких ділянках як промисловість, сільське ,господарство, транспорт, торгівля, банки, кооперативи. Справою шпіонажу в Західньому Берліні та цілій західній Німеччині, відає відділ III. Відділи IV та V мають за завдання поборювати підпільні організації, релігію, Церкву та пильно слідкувати за настроями населення, за його політичним, культурним та родинним життям.

Важливішим є також відділ IX, який провадить судові справи, дармащо в Східній Німеччині існують суди. Старшини, які працюють в цьому відділі, є на ділі слідчими і часто їх звіт про арештованого становить вже готовий акт обвинувачення. Тут, як правило, на перших допитах старається есесдівський опричник видобути від арештованого відомості про те, з ким мав він будь-які зв'язки ,щоб можна було вести дальші арештування і щоб не дати „спільникам" втекти. Якщо це не вдається негайно ,тоді на взір „старшого брата" уживають „спеціяльних заходів" Найчастіше застосовують „слідчі судді" — безперервне переслухування в ночі. Часто замикають „арештантів" у темниці по коліна в воді. Практикується часто й брутальні побої. З-поміж таких „арештантів" рекрутуються шпигуни на Західню Німеччину, які приймають цю „працю" під обіцянкою звільнення з тюрми.

Система взаємного доносицтва розвинена до крайности. Кожний член компартії та комсомолу, самим фактом приналежности до цих організацій, зобов'язаний бути доносциком, інакше підпадає важким карам. Крім цього є т. зв. „таємні співпрацівники" (сексоти). Виглядає так ,що всі ділянки життя переповнені шпіцлями та доносциками, починаючи від промислового підприємства й кінчаючи на дитячому садочку.

Характеристичною є розмова, яку мав один з провідних державних мужів „німецької демократичної республіки", а саме Отто Нушке, в вересні 1952 р. на пресовій конференції, з одним голляндським журналістом. (Подає Бернгард Саґолля в книжці „Ді роте Гестапо" (Червоне Гестапо).

Питання: „Чи підлягає ССД урядові?"

Нушке: „Ні, це є установа з власною відповідальністю. Це відповідає важливому значенню, яке вона має, і важким обставинам, в яких нам доводиться працювати".

Питання: „А перед ким вона (ССД) відповідає?"

Нушке: „Перед собою".

Питання: „Як, перед самою собою?"

Нушке: „Так".

Це „демократія", за яку розпинався Молотов у Берліні й якою Москва хоче ущасливити вільний світ.

Нестор

П. Василенко

ШЕВЧЕНКО І ПЕРЕЯСЛАВ

(5)

За півтора року до смерти Шевченко ще раз згадує той нещасливий Переяславський трактат. І терпкі слова гіркого докору вириваються з уст Шевченка на адресу Богдана Хмельницького:

Амінь тобі, великий муже!
Великий, славний! Та не [дуже...
Якби ти на світ не родивсь
Або в колисці ще упивсь...
То не купав би я в калюжі
Тебе, преславного. Амінь.

В цій поезії Переяслав для Шевченка є символ вікової московської неволі. Та й не тільки для Шевченка, а й для кожного українця Переяслав асоціюється з трагічними наслідками Переяславського трактату. Отже Переяслав — це символ поневолення України Москвою. Так було до Шевченка. Але після Шевченка Переяслав став і символом визволення України. В тому самому Переяславі, де триста років тому Україна втратила волю і незалежність, в тому самому Переяславі 110 років тому з'явився безсмертний „Заповіт" Тараса Шевченка, що став національним гимном відродженої України, що став більше ніж національним гимном: став піснею відродження українського народу з вікового сну. Коли на багатотисячному Військовому З'їзді 23 червня 1917 року був зачитаний Перший Універсал Української Центральної Ради, то, як свідчить В. Винниченко в своїх мемуарах, „грім радости, захвату і ентузіязму дійшов до екстазу, до чуття побожности, до бажання молитися своїй радості, своєму екстазові... Весь театр з делеґатами, з публікою, з кореспондентами газет став на коліна і нечуваним, могутнім, потрясаючим душу хором заспівав великий „Заповіт":

Поховайте та вставайте,
Кайдани порвіте
І вражою, злою кров'ю
Волю окропіте!

Засмажені, загартовані в боях, в крові, в стражданнях обличчя кривавилися від солодкого болю надзвичайних переживань. ...Деякі голосно ридали, припавши головами до спинок фотелів; многі рукавами „гімнастьорок" витирали сльози; деякі суворо зціплювали зуби, щоб не закричати в екстазі".

Таке саме почуття переживав увесь народ у ті часи національного воскресіння від вікової неволі. І весь український народ виявляв свої національні і патріотичні почуття в безсмертному „Заповіті Шевченка.

Шкода, що на еміґрації не додержуються славних традицій великих днів Відродження України і не співають „Заповіт" на всіх національних вічах.

„Заповіт", написаний у Переяславі, є початком нової доби, є кінцем психологічного Переяславу Богдана Хмельницького! І це не випадковий збіг обставин, що якраз у тому самому місті, де триста років тому Москва опанувала Україну, геніяльний пророк України проголосив війну Москві і закликав українськиє народ до рішучої боротьби за волю, незалежність і визволення від московського панування. Тут, у Переяславі, Шевченко багато думав про долю свого народу під жорстоким пануванням Москви і тут, у Переяславі, тяжко хворий, сподіваючись смерти, Шевченко написав свій заповіт, адресувавши його не тільки до своїх сучасників, а й до нащадків.

В наші дні, коли Москва святкує своє тристалітнє криваве панування над Україною і вихваляє Переяслав 1654 року, український народ неухильно і твердо йде по шляху, що 110 років тому у місті Переяславі показав Тарас Шевченко в своєму невмирущому „Заповіті", заповіті боротьби за звільнення від кайданів неволі, що їх скувала Москва триста років тому у місті Переяславі.

Український народ вже порвав з психологічним Переяславом Хмельницького, і це бачить Москва і боїться, що слідом за психологічним розвитком прийде повний розрив і повний відрив України від Росії. Цей новий психологічний Переяслав Шевченка, висловлений в безсмертному „Заповіті" поета, готує шлях до пірвання кайданів, що ними прикута Україна до Москви, до боротьби за волю і за „нову, вольну сім'ю без опіки „старшого брата". Ця боротьба завершиться перемогою поневолених націй.

Кінець.

ЧИТАЙТЕ УКРАЇНСЬКІ КНИЖКИ Й ГАЗЕТИ, БО ЧАСТЕ ЧИТАННЯ ВЕДЕ ДО ПРОСВІТИ, А ПРОСВІТА — ЦЕ СИЛА!

ПРИГАДКА ДРУЗЯМ

Ще недавно, здається, на сторінках цієї газети були поміщені мої репортажі, які були зв'язані із військом. Тепер це все перейшло до історії. Наше життя змінилось, а ми зупинились знову перед його новими проблемами.

Деякі із нас, вчорашніх вояків американських збройних сил, сьогодні вже студіють по різних каледжах та університетах на т. зв. G. I. бил. Можливості та обезпечення, які дає нам, ветеранам, наша країна, є великі. Нема іншої країни, щоб так дбала про своїх ветеранів як ЗДА.

Згідно із постановою Конґресу, кожний вояк, що служив при американських збройних силах від 27 червня 1950 р. до тепер має право на цілий ряд користей та обезпечень, що їх дає держава. Одна із таких важливих користей є G. I. бил, про який я вже згадав.

Якщо ветеран ходить до каледжу, університету, або якої іншої вищої школи і він був при війську два, або більше років від дня 27 червня 1950 р., має право студіювати чотири шкільних роки (тридцять шість місяців) і за кожний місяць одержуватиме сто долярів самітний, 130 долярів із одною особою на удержанні, і 160 дол. із двома, або більше осіб на удержанні.

Американські ветерани українського походження, що підлягають цій категорії, повинні радо з нього скористати. Чому якраз українці мають належати до найнижчих кляс американського суспільства?

Закінчивши каледж, чи університет, ми в першій мірі причинимось до поліпшення нашого власного життя, а далі до життя наших організацій, до життя нашого суспільства, та станемо кращими

(Закінчення на стор. 3)

Володимир Лотоцький

Андрій Савка

(Спогад)

В галерії українських піонерів і діячів в Америці, недавнього й давнішого минулого, є чимало „забутих людей". Віддаючи свої сили, своє здоров'я, а то й життя, вони верстали стрімкі, круті й ламкі дороги тодішнього життя, щоб зоставити нащадкам плоди свого труду, без яких не було б сьогоднішніх надбань і досягнень.

Їхня праця й результати її — це історія, щоправда не давня, але ж і нашій іміграції в Америці всього 80 років, і для повноти картини минулого слід видобути із затьмареного забуття і тих „забутих людей".

Одним з них був Андрій Савка. Він був львовянин, працював в друкарні Наукового Товариства ім. Шевченка. До Америки приїхав на прохання уряду УНСоюзу працювати в друкарні „Свободи". Та вже на 12-ій конвенції УНСоюзу, в 1912 році у Вилкс Беррі, Па., вибрано його управителем (менаджером) „Свободи". З того часу настав новий період у розвитку часопису, в чому великі заслуги поклав Савка. Цей розвиток позначався особливо з вибухом першої світової війни в 1914 році.

Йому треба завдячувати, що „Свобода" почала виходити три рази тижнево, аж до січня 1921 року. Він теж постарався тоді про оригінальні „картини" (карикатури) для „Свободи" на воєнні теми, так що вона в часі війни стала ще більш популярна.

Другим його досягненням було перетворення „Свободи" на щоденник на конвенції у Филаделфії в 1920 році. Справа була трудна до вирішення і для постанови треба було піддержки та фахового підрахунку, що це є можливе в межах малої підвишки передплати. Та коли Савка появився на естраді і роз'яснив проблему, поставившись позитивно і дуже прихильно, уже не було сумніву про прийняття проєкту.

Також у часі скрути в УНСоюзі через реформу плачення внесків (1914-1920) дуже багато допомогла організації „Свобода", що вдержала свої позиції, а найпершим у цім ділі був завжди Андрій Савка.

АНДРІЙ САВКА

Коли б він був захотів, він міг би працювати як управитель „Свободи" лише 8 годин денно. Однак він посвятився для газети і для УНСоюзу, органом якого вона була. І працював він від 8 години ранку до півночі, з перервами на полуденок і на вечерю, виходячи додому (на тім самім бльоку) на пару хвилин. Хата в нього була тільки на те, щоб переспатись, а в офісі працював дві „шихти", — коло 16 годин. Члени УНСоюзу вже про це знали і часто з Ню Йорку й округи телефонували до нього вночі, коли потребували яких інформацій. Ця посвята для організації та її органу коштувала його здоров'я й життя. Він помер передчасно в 1925 році через перепрацювання. Його організм не зміг перетерпіти нервової атаки, і Савка помер у шпиталі.

Андрій Савка не лише дбав про часопис і друкарню, але ще й знаходив час на видавання різних книжок в українській та англійській мовах. Це було його стараннням, його трудом, і після того приходила нова праця — розпродувати та розсилати видання.

Усі, хто його знав і пізнав, переконались перш за все, що це була людина наскрізь добряча. Він ніколи не відмовлявся другим допомогти в потребі. Люди про нього говорили: „Савка — це чоловік, який нікому не міг би зробити нічого злого. Він друг усім!"

Я був не раз свідком, як він грішми допомагав особам, що були в біді. От в 1916 р. вернувся з Европи канадієць Эрест Жеребко. Йому треба було 100 дол. Савка сам запропонував йому і зараз таки дав ту суму. Також Бедвинові Сендові (Рафаловичеві) допомагав, коли цей із сином приїхав з Англії і сидів без праці в Ню Йорку. Сенде завжди в біді приходив до Савки, який добре платив йому (як на ті часи, навіть дуже добре) за всі праці, які він приносив, не питаючи, чи вони потрібні або ні. Раз Сенде приніс свою працю Ukraine (це було в 1916 році, а книжка була видана в Лондоні в 1914), трохи доповнену і з деякими змінами, і запитав у Савки, де він міг би її продати, подаючи при цім свою ціну (кілька сот долярів). Савка узяв працю, дав йому бажану суму готівкою, і сховав книжку до сейфу разом з посвідкою.

Я спитав, чи він хоче видати ту книжку, і звідки має на це гроші. Савка відповів:

— Може видамо, а може і ні, однак як людина в голоді й холоді, хата не заплачена, то треба допомогти — і справа скінчена.

Я пригадав собі, що у Львові був теж такий добряга Кость Паньківський, директор Кредитового Союзу. Він допомагав грішми усім збігцям з України під царським режимом, що переїзджали через Львів в дорозі до Швайцарії.

Через свою добрячість і товариськість а також готовість завжди допомогти іншим, Андрій Савка, безперечно, мусів ще й перетерпіти. В його офісі була така дружня атмосфера, що всі линули туди, щоб обмінятися з ним бодай кількома словами. Він звичайно стояв при високім столику і, слухаючи других, робив свою роботу. А сідав тільки тоді, коли потребував щось написати на машині. Все ж ті гості перепиняли його працю та додавали недоспаних ночей.

Безперечно, що так не мусіло бути, проте й годі було йому заборонити працювати через силу, коли в цім він знаходив справжнє задоволення.

Савка умів гарно й добре виконати своє завдання, бо мав талант і фахове знання. Був він один з виняткових робітників, що трудився дійсно з посвятою, був незвичайно добрий, дружній та щирий. Заслужився чимало для української преси в Америці — і тому треба згадати його ім'я, щоб забутого пригадати тим, що ніколи про нього й не чули.

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

Филаделфія, Па.

СТАНОВИЩЕ ГРОМАДСЬКОГО СУДУ В СПРАВІ А. І М. РУДНИЦЬКИХ

У 2 числі „Филаделфійських Вістей", Бюлетену Філії Українського Конґресового Комітету у Филаделфії за місяць березень ц. р., поміщено під таким заголовком обширний текст присуду, проголошеного Громадським Судом Філії Українського Конґресового Комітету у Филаделфії, до якого відкликелися відомі мистці д-р Антін Рудницький і Марія Сокіл у зв'язку з інцидентом, що трапився був на концерті арт. співака М. Мінського, який в листопаді мин. року співав на концерті у Филаделфії м. і. твори А. Рудницького. Тому, що дві організації у Филаделфії, а саме ООЧСУ і СУМ, зголосили були до тамошньої Філії УКК свої застереження у зв'язку з запрошенням д-ра Антона Рудницького на диригента репрезентаційного мішаного хору у Филаделфії „Кобзар", хоч Управа Філії УКК дала була на таке запрошення свою одноголосну згоду, — д-р Антін Рудницький просив розглянути всі піднесені проти нього закиди Громадським Судом. До тієї його просьби долучилась теж його дружина Марія Сокіл з уваги на тісну пов'язаність їх мистецької діяльности. Управа УКК у Филаделфії погодилась на це і Громадський Суд у складі пп д-ра Миколи Ценка, як предсідника, Іллі Кісля й Анни Сивуляк, як членів, розглянувши детально всі зголошені на письмі закиди та пред'явлені на їх опрокинення документи і вислухавши вияснення від сторін, одноголосно ствердив, що „п. п. д-р Антін Рудницький і Марія Сокіл є корисними громадянами і тому нема потреби їх відтручувати та робити їм трудноші брати участь в активному громадському житті, а навпаки, їх діяльність серед зорганізованого громадянства є цінною". Громадський Суд, рішаючи проголосити публічно свій присуд, висловив сподівання, що „зорганізоване українське громадянство прийме його висновок до одобрюючого відома".

Дітройт, Міш.

Пам'яті Президента А. Лівицького.

Дня 27 лютого ц. р. Дітройт віддав пошану сл. п. Президентові Андрієві Лівицькому. О год. 4-тій пополудні зійшлися громадяни і представники багатьох організацій Дітройту до Катедральної Українсько-Православної церкви св. Покрови при 29 вул., де в 40-ий день від смерти Президента була відправлена панахида. До панахиди став Преосвященний Владика Володимир в асисті о протоєрея Ф. Білецького і о. В. Борецького. Перед панахидою Владика виголосив гарну промову. Починаючи від того, що православна церква має гарний звичай в сороковий день по смерти пом'янути померлого, помолитись за його душу, вказав на обов'язок всіх українців шанувати пам'ять заслужених для нашої справи людей. До таких належав бл. п. А. Лівицький. Перейшовши коротко найважливіші моменти з життя Президента, просив молитись за спокій душі Покійного і просити єдности для українського народу і волі для України. Потому поплили слова молитви. Асисту при панахиді творили 6 вояків визвольних змагань на чолі з ген. М. Кратом. Співав церковний хор під керівництвом Івана Китастого.

По панахиді відбулося в церковній залі коротке свято. Відкрив його п. Петро Трепет, голова ДОБРУС-у і попросив вшанувати пам'ять Президента. Потому ген. Крат виголосив змістовний реферат, в якому схарактеризував важніші дати з життя Покійного Президента. Молодість між українською селянською молоддю, революційні часи, арешт і суд, роки 1917-1921, прем'єр уряду УНР, заступник Головного Отамана, еміґрація. Генерал насвітлив докладно обставини, які спричинили заключення варшавського договору, який приспорив так багато ворогів бл. п. Президентові.

Вкінці бесідник поділився своїми особистими спомнинами про Покійного, про Його гостинний і патріотичний дім у Варшаві.

О. прот. Білецький завізвав присутніх зложити пожертву на нагробник на могилі Президента, що у висліді дала кількадесять долярів. Іб.

Ютика, Н. Й.

Дитяча імпреза.

Місцевий відділ Союзу Українок Америки улаштував 28-го лютого дитячу імпрезу, що на ній діти демонстрували свої досягнення. Ми завжди з великим задовольненням відмічаємо такі імпрези, бо вони свідчать, що батьки дбають про прищеплення своїм дітям любови до наших звичаїв, нашої музики, пісні, до нашої рідної культури. Вже початок імпрези, на якому діти виводили в залі танки-хороводи, що цілковито захопили увагу всіх присутніх, показав нам, як близькі і рідні оті танки-хороводи нашим дітям. Далі розпочався перший відділ імпрези, де діти проказували свої віршики з таким захватом і старанністю, що мимоволі викликали гучні і дружні оплески всіх присутніх: і малих, і старих. Була показана також колективна деклямація, а наймениша „артистка" навіть проспівала присутнім пісню. Зате в другому відділі чекала нас несподіванка — опера муз. Лисенка: „Коза-Дереза", що її виконано виключно дитячими силами. Нас вразила музикальність всіх малих виконавців, які без жадного дириґента, лише слідкуючи за музичним проводом, потрапляли безпомилково починати свої арії, точно і упевнено виспівуючи їх. Трудно сказати, хто з малих виконавців був кращий, але нам особливо сподобалась мала „Лисичка", яка без жадної напруги вела свою „відповідальну" ролю, так, наче б то вона співала свої „арії" не на сцені перед дорослими слухачами, а своїй мамі, сидючи у затишному куточку своєї „хатки". Велику і складну роботу з „артистами" провів маґістер Зиновій Савицький, ставляючи цю оперу. І Лисичка, і Вовк, і Зайчик, як і сама Коза - Дереза блискуче справились з своїми аріями, а вдало виконані костюми доповнювали приємне враження. Особливо діти щиро переживали Лисиччину „трагедію" — зараз же давала порадю, як позбутись „лівбока-лупленої Кози-Дерези". Треба висловити повне признання голові місцевого відділу Союзу Українок Америки, п. Ірені Чайківській, з ініціятиви якої була улаштована ця імпреза і тішимо себе надією, що в кінці шкільного року ми побачимо ще імпрезу наших школярів та дитячого садка. О. Ч.

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

В СПРАВІ ВИХОВАННЯ БАТЬКІВ

Хоч особисто не знаю, п. В. Варагури, але спішу подякувати йому за дуже цінну статтю „Виховання батьків", поміщену у „Свободі" ч. 23 від 4. 2. 54 р. де ясно й недвозначно виказано суть і корінь лиха. Як наші „політичні" еміґранти ставляться до української книжки, а дитячої зокрема, можу ті спостереження тільки потвердити. Про це писав я до гумористичного журналу „Микита" гумореску „В українській книгарні", котра є правдивою подією, що її багато разів, як книгар, можу заобсервувати. Також деякі парафіяльні школи помачушиному ставляться до українознавства взагалі. Я два рази добивався, щоб в котрійсь із клас нашої парафіяльної школи повісити карту України, видану Українським В-вом у Кракові в 1942 р. Опозиція була не з боку старих еміґрантів, а наших „політичних", новоприбулих. Знаю тут кільканадцять родин з докторськими й маґістерськими титулами, що вони тут 3—4 роки, і не купили жодної української книжки, ні газети. Знаю і таких наших лікарів, що в почекальнях мають, крім англомовних публікацій, „Нови Сьвят" і „Соціялістический Вестник", але жадного українського журналу ні газети.

Книжка п. Варагури „Меч і книга" дуже на часі. Кричіть, бийте у дзвін на тривогу, бо дійсно наша молодь пропадає. Мало її є, а й із тієї вже половина для нас пропаща.

Роман Коцик, Рачестер.

ЧИ ДІЙСНО Є ЗМІНА ВАРТИ?

З приводу реорганізації УН Ради, п. І. Кедрин знаходить абсолютно потрібну участь в Державному Центрі „угруповання" Доленка („Свобода ч. 35 з 20 лютого ц. р.), арґументуючи цю свою рекомендацію потребою „зміни варти, припливом свіжої крови" і виходом із засклеплення! Господи прости! Це тоді, коли ми вже маємо дев'ять, так би мовити, леґальних партій.

Український читач „Свободи" бачить, що навіть для Америки є вистачальними дві політичні партії і що за сто сімдесять пять років свого існування не відчувалось ніякого політичного засклеплення. Появляються якісь там наприклад прогресивні партії, але американський громадянин, назагал, не бачить у тому приплив свіжої крови. Для п. І. Кедрина дев'ять партій є „засклепленням", і треба мабуть ще дев'ять партій для „припливу свіжої крови", чи „зміни варти".

Закон про організацію Державного Центру, котрий обмежує творення нових політичних угруповань, є доказом, що наше політичне і суспільне-громадське життя стає на шлях правопорядку і законности.

Присутність в УНРаді угруповання, що в основу своєї політичної платформи ставить „східництво", застосовуючи на практиці в нашому житті методи і термінологію якоїсь клясової боротьби, буде не приплив свіжої крови — а затроєння цілого державного і громадського організму.

Міннеаполіс, Мінн.

Олександер Вдовиченко.

ВАМ НЕ МОЖЛИВО ОБІЙТИСЬ БЕЗ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ
А НАЙКРАЩЕ І НАЙПЕВНІШЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДАСТЬ
ВАМ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ!

З пожовклих листків

КЛОПОТИ ПАНА МЕНАДЖЕРА

Професор Бирнгем ще десять років тому писав, що кінчиться епоха капіталізму і комунізму, а приходить доба менаджерів. Ще донедавна, ми, нюйоркські українці, були цілком непідготовані до грядущої доби. Нині, славити Бога, підготовані так, наполовину: маємо двох менаджерів у „Союзівці" та одного в Народному Домі.

В той час, коли „Союзівка" щойно розмахується до весняного сезону, в Народному Домі йде життя повною парою. Покищо Народний Дім має таких сталих льокаторів: три українські організації і 60 жидівських. Ці останні залишаються льокаторами ще до 30 квітня ц. р., бо тоді саме кінчиться їм контракт винайму з бувшими власниками будинку.

Зрештою, як твердить п. менаджер, інж. Гузар, ці жидівські організації треба вважати потрохи українськими, бо все їхнє членство — це наші земляки, з цілої, можна сказати, Соборної України. Є тут, наприклад, „асоціяція" Ярмолинці, Чемеринці, Вінниця, Болехів, Жидачів, Устє Зелене, і т. д. Взагалі два вищі поверхи називаються тепер „Гора Сінай". Земляки користають з кожної нагоди, щоб поговорити собі з паном менаджером по-нашому (т. зн. по-українськи). А така нагода трапляється досить часто, бо коли „елевейтермен" має „оф", або йде їсти, або миє підлоги, тоді пан менаджер мусить сам возити земляків, чи то на мітинґ, чи на молитву.

Коли ж пан менаджер дуже „бизі" коло телефону, тоді його додаткову функцію сповняє голова Дирекції, інж. Лепкалюк, або й правний дорадник, адвокат Ярема. Ред. Івана Кедрина, як ґрінора, до такої відповідальної праці не допускають.

Зате всі, не раз, члени Дирекції, під командою п. менаджера, роблять полювання на „бички" після кожної української імпрези на великій залі. Річ у тому, що коридори, а, частинно, й підлоги в Народному Домі застелені, як на біду, „карпетами" і після кожного віча, концерту, чи академії, ці „карпети" рясно вкриваються недокурками та випаленими плямами. Бо наш брат, знайшовся, нарешті, в рідній хаті, почувається в ній, як хазяїн домовитий і на розставлені попельнички не звертає уваги.

Варто б колись накрутити на фільму, як то члени Дирекції, розпустивши „шварму", бігають з патиками по коридорах і дусять „бичків", а пан менаджер стоїть на обсерваційному пості і тільки здалека диригує: „Ще там лежить, пане інженер! Ще там, хороба, куриться! Гасіть, панове, гасіть, бо народня хата займається!"

Таку повчаючу фільму міг би потім висвітлювати пан Авраменко, чи пан Солук під назвою „З культурної хроніки".

Розуміється, на таких пригибашках не кінчаться клопоти пана менаджера. До цього ще приходить тисяча й один „тробель", зв'язаний з винаймом, ремонтом та адміністрацією будинку. Треба відобрати щоденно безконечну скількість телефонів. Треба вислухати відповідну літанію особистих зажалень, з яких, особливо, один закид повторяється в унісон:

— Знаєте, тут, у вас, затісно! Чому ви це Касино вибрали?... Як уже купувати, то купити щось гідне! — і т. д.

Звичайно, цей потік жалів пан менаджер спиняє одним, невинним питанням:

— Чи пан добродій (або пані добродійка) задеклярували вже свої „шери"?...

Ікер.

ВЖЕ ПРИЙМАЄТЬСЯ ЗАМОВЛЕННЯ НА
ПОБУТ В „СОЮЗІВЦІ"
Сезон починається 15-го травня

Управління СОЮЗІВКИ, вакаційно-відпочинкової оселі УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ при вступі в гори Кетскил біля КЕРГОНКСОН, Н. Й., вже приймає замовлення на побут в цій оселі в новому, цьогорічному сезоні, що починається з днем 15-го травня.

Не зважаючи на загальне подорожіння та не цілу низку нових вдосконалень вакаційного побуту в цій чудовій українській оселі, ціни за побут теж і в цьому сезоні залишаються мінімальні.

Сезон поділений на три періоди з такими цінами за побут:

Від 15 травня до 30 червня тижнево $40 до $45 (залежно від кімнати) від особи;

Від 30 червня до 15 вересня тижнево $45 до $55 від особи;

Від 15 вересня тижнево $35 до $45 від особи.

Одноденний побут під кінець тижня для принагідних відвідувачів: $9 до $12.50.

Ціни побуту в усіх випадках включають кімнату, харч та всі великі в Союзівці вакаційно-відпочинкові удогіднення.

Кімнати резервується тільки для тих, що разом із замовленням надішлють задаток: на одноденний побут — $5, а на довший побут $10.

Замовлення і всю кореспонденцію висилати на адресу:
UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION ESTATE
KERHONKSON, N. Y.

НОВЕ ВИДАННЯ СУРМИ — НОВЕ ВИДАННЯ СУРМИ

МУЗИКА ДО СЛІВ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА
(з акомпаніяментом Піяна)

На городі коло броду (сопран)	М. Лисенко
Як-би мені мамо, намисто (сопран)	"
Ой люлі, люлі (сопран)	"
Ой, стрічечка до стрічечки (сопран)	"
Хустино (сопран)	"
У перетику стояла (сопран)	"
Туман, туман долиною (сопран)	"
Ой умер старий батько (сопран)	"
Плавай, плавай, лебедоньку (сопран)	"
Якби мені черевички (сопран)	П. Сениця
Ой одна я одна (сопран)	В. Заремба
Не тополю високую (сопран)	"
На вулиці не весело (сопран)	"
Утоптала стежечку (сопран)	"
Закувала зозуленька (сопран)	М. Лисенко
Материн жаль (меццо-сопран)	"
Ой, я свого чоловіка (сопран)	"
Утоптала стежечку (сопран)	В. Заремба
Над Дніпровою сагою (сопран)	"
І багата я, і вродливая (сопран)	"
Через гору піду (сопран)	"
Тралала, тралала (сопран)	"
Як би мені мати, намисто (сопран)	"
Сирота (думка) (сопран)	Н. А. Маркевич
Утоптала стежечку (сопран)	Я. Степовий
Калина (сопран)	В. Заремба
Полюбилася я (меццо-сопран)	М. Лисенко
Нащо мені чорні брови (сопран)	В. Заремба
Ой, умер старий батько (контральт)	М. Лисенко
Ой, одна я, одна (сопран)	"
Нащо мені чорні брови (сопран)	"
Над Дніпровою сагою (контральт)	"

(Одна пісня 50 цнт.)
Всі 32 пісні в гарнім альбомі, обкладинка Ярослави Сурмач, $2.00.
Замовляйте:
SURMA BOOK & MUSIC CO., 11 E. 7th ST., NEW YORK 3, N. Y.

Пригадка друзям

(Закінчення зі стор. 2)

громадянами нашої країни.

І чимало можна причинитися до поширення правди про Україну та українців якраз там, де формуються майбутні провідники, купці, промисловці, кореспонденти і т. д. Америки, та інших країн. У вищих школах можна стрінути багато студентів як так зв. ексчендж стюдентс („exchange students"). Чому не нав'язати з ними зв'язків?

Ця так важлива справа не повинна бути байдужа для нас. Призадумаймось над нею.

Безумовно початки можуть бути тяжкі, але „Per aspera ad astra". Для вчорашнього вояка не сміє бути ніщо тяжке, ні страшне, а крім того професори вищих шкіл учням помагають, як вони помочі потребують та на неї заслуговують.

Ярослав Л-ей

УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ УНІВЕРСИТЕТ при ГОЛОВНІЙ УПРАВІ ООЧСУ і СУМА В НЮ ЙОРКУ
повідомляє Членів і все Громадянство, що
В СУБОТУ, ДНЯ 13-го БЕРЕЗНЯ ц. р. о год. 6:30 у власній домівці при 123 — 2 Евеню проф. В. Горбачевський прочитає лекцію на тему: „Економічна політика України після розвалу большевизму". Управа У.Н.У.

„Йдуть широким шляхом степовим, ... село повертають ... Хто вони? ... Обличчя не суворі ... в очах привітні, хто це? ... Якісь стрічки жовто-блакитні мають? Що це за пісня розлягається дужим, могутнім хором?
Слухайте
ГЕЙ ВИДНО СЕЛО, ШИРОКЕ СЕЛО ПІД ГОРОЮ ...
Та це ж наша пісня ... наше військо ... наші прапори українські ..."

Накладом Видавництва „ЧЕРВОНА КАЛИНА"
появилися спогади
СОФІЇ ТОБІЛЕВИЧ під заг.:
РІДНІ ГОСТІ
про побут УСС і УГА на Україні.
В книжечці також спогад д-ра Н. Гірняка про авторку цих спогадів.
Ціна $0.50. Питайте по всіх книгарнях.
Замовлення слати:
"SVOBODA", P. O. Box 346, Jersey City 3, N. J.

УПРАВА УКРАЇНСЬКОГО ІНСТИТУТУ ПЛЯСТИЧНОГО МИСТЕЦТВА В НЮ ЙОРКУ
повідомляє, що
В ДНЯХ 27-го (субота) і 28-го (неділя) БЕРЕЗНЯ 1954 р. в залі Літ. Мист. Клюбу, 149 2-га Евеню
відкривається
ВИСТАВКА РІЧНИХ ПРАЦЬ
УЧНІВ ІНСТИТУТУ
МАЛЯРСТВА — ҐРАФІКИ — СКУЛЬПТУРИ.
Виставка відчинена від 12. год. впол. до 8. год. веч.

ЛІТЕРАТУРНО МИСТЕЦЬКИЙ КЛЮБ В НЮ ЙОРКУ
В СУБОТУ, 10-го КВІТНЯ 1954 Р.
В ЗАЛІ ВАШИНҐТОН ІРВІНҐ ГАЙ СКУЛ
П'ятий Великий Літературно-Мистецький
ЯРМАРОК
Багата програма з новими авторами і виконавцями.
Початок о годині 7-ій вечора.
Подробиці пізніше.

20th CENTURY—FOX ПРЕДСТАВЛЯЄ ВАМ
через СІНЕМАСКОП Сьогоднішній Берлін!
GREGORY PECK — ANITA BJORK — RITA GAM
— у —
"Night People"
Хвилююча драма, фільмована в кольорах, у серці Европи — місці теперішнього горя — Берліні!
ROXY THEATRE, 7th Ave. at 50th St., N.Y.C.

НЮ ЙОРК! УВАГА! НЮАРК!
УКРАЇНСЬКИЙ КВАРТЕТ РЕВЕЛЄРСІВ
„ТРУБАДУРИ З НАЄҐРА"
під кер. ЮРІЯ ЛАВРІВСЬКОГО
приїжджають до:
НЮ ЙОРКУ: субота, 20-го березня ц.р. Заля СТАЙВЕЗАНТ ГАЙСКУЛ (ріг 15-ої вул. і 1-ої Еве.)
НЮАРКУ: неділя, 21-го березня ц.р. Заля УКРАЇНСЬКА ЦЕНТРАЛЯ 180 Вільям вул.
ПЕРЕДПРОДАЖА КВИТКІВ:
„АРКА" 48 E. 7-ма вул. Тел.: GR. 3-3550 „БАЗАР", 91 Mercer St., Тел.: MI. 2-1343
Ціни: $1.00, $1.50, $2.00 Початок год. 7:30 веч.

НЮАРК, Н. ДЖ.! — УВАГА!
Загальні Збори Союзу Укр. Бизнесменів
відбудуться
В СЕРЕДУ, 17-го БЕРЕЗНЯ 1954 Р.
ПІД Ч. 508 — 18th AVE., NEWARK, N. J.
Початок нарад о год. 8-ій вечора.
Обов'язком кожного члена явитися, бо є важні справи до вирішення. Заклинається тих, що ще не є членами Союзу, записатися в члени.
ЗА УПРАВУ СОЮЗУ УКР.Б.:
Іван Винич, предс.; Павло Гарник, заст. предс.; Іван Отаманець, касир; Іван Третяк, секр.

Об'єднаний Комітет Українсько-Американських Організацій м. Ню Йорку
запрошує
всі українські Організації та все Українське Громадянство м. Ню Йорку та метрополії
на
ВЕЛИКЕ ВСЕНАРОДНЕ ВІЧЕ
яке відбудеться
В НЕДІЛЮ, 14-го БЕРЕЗНЯ 1954 Р.
о год. 2:30 пополудні
У ВЕЛИКІЙ ЗАЛІ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО ДОМУ В НЮ ЙОРКУ.
Всі, кому не чужа Українська справа, спішіть на ВІЧЕ!
В програмі, доповіді про працю УККА та про збірку на УНФонд.
На вічу промовлятиме д-р Володимир Галан в справі спровадження залишенців з Европи.
КОМІТЕТ

TRAINING SCHOOL

BERLING'S Школа прикрашування тортів, печива і солодощів.
Нові курси: вдень або ввечорі
1465 3rd Ave. (82.-83. Str.)
Tel.: RE 4-5475.

ПРАЦЯ
HELP WANTED MALE

ВОСКУВАЧІ
— й —
ПОРТЕРИ

Голоситись
ROOM 210
15-25 WHITE HALL ST.
В будні 3 до 5 P.M.

ПРАЦЯ
HELP WANTED—FEMALE

ДОСВІДЧЕНІ ДО МОДЕЛІВ СУКОНОК і укладання.
SPADEA FASHIONS INC.
120 West 31st Street, N.Y.C.

ЖІНКА до загальної помочі у фабриці. Досвіду не вимагається. Стала праця, добра платня.
Berez Food Products Corp.
374 Junius St. Bklyn, DI 2-1357
IRT New Lots to Junius St.
BMT Canarsie Line to Livonia Ave

BUSINESS OPPORTUNITY

ГРОСЕРНЯ і бучерня; гарантований тиж. оборот $1,300; положені у Fairlawn, N.J. Мур. будинок; 2 апар. вгорі над склепом; гараж на 2 авта. Долар за долар за товар і влаштування. Кликати Fairlawn, N.J. 6-3022. Ціна за будинок $18,900.

ROOMING HOUSE
14 кімнат й каттедж.
Seaside Park, N. J.
Charter 9-0241

FLORIST'S shop & greenhouses $7,500, зі шкла, парове огрів., склад, елек. холодільник на квіти, засіви. 23 роки, около 1 акр. землі, гараж на 2 авта, курник на 150 курей, 6 кімнат, лазничка, пар. огрів. Власник хоче відійти. За умовою кличте HE 2-3039, or write M-3-A Rm 830, 11 W. 42 St., NYC.

ВЕЛИКА КРАМНИЦЯ
Знаменито положення в S. I. Добрий дільниця St. George — з бюром. Зараз до зайняття. На бажання власник переробить. Помірковании рент. Догідний доїзд.
GI 7-1183 — Mr. Mack

ПРАЛЬНЯ
ПОВНИЙ ВИРЯД, ЗНАМЕНИТЕ ПОЛОЖЕННЯ — ДОБРЕ ВЛАШТОВАНА
JAmaica 6-2812— JAmaica 9-1549

CARPENTER SHOP
зі житловим приміщенням. Продається з причини смерти. Склеп. Виряд. Надається на 1 або 2 особи. Знаменитий товар. West 50th St. Location.
Call Mon.—Fri. for appointment.
PL 7-3496
M-9 Rm 830 11 W 42 NYC

БУДІВНИЧІ
УКРАЇНСЬКА БУДІВЕЛЬНА КОМПАНІЯ
Будуємо виключно для українців по цілій Америці. Маєте будівельну проблему? Кличте нас. Школи, Церква, Нар. Доми та інші проекти. Головний інж. В. Сімищев. Просимо нам писати:
UKRAINIAN CONSTRUCTION Co.
99 Elmwood Ave., Irvington, N. J.

ДО ВИНАЙМУ
КІМНАТА ДО ВИНАЙМУ. Кімната до винайму з приватною лазничкою й електричним холодільником. Умебльована або ні. Голоситись до:
MIKE ELKO
605 N. 7th St., Philadelphia, Pa.

ЩАДІТЬ У ЛЕГКИЙ СПОСІБ... КУПУЙТЕ СВОЇ БОНДИ ЧЕРЕЗ ПЕЙРОЛ СЕЙВІНГС!

РОЗШУКИ

МАРІЯ ПИСАРЧИК, замужна **ВАВРО**, пошукує свого сусіда **ІВАНА ДЗІНЬДЗУРА** зі села Грушатичі, пов. Перемишль, який перебуває в Америці. Приїхав з Німеччини около два роки тому. Хто знає про нього, або він сам, прошу писати на адресу:
PAUL WAWRO
111 Locust St., Aliquippa, Pa.

FOR RENT

ДО ВИНАЙМУ НА ЛІКАРСЬКУ КАНЦЕЛЯРІЮ
64 E. 7th Street, 4 великі модерні кімнати, надаються на бизнесові бюра або професіоналів.
M. ROBBINS
111 Second Ave., New York City
AL. 4-9806

REAL ESTATE

EAST DURHAM. 34-кімн. дім, умебльований, Soda - Fountain і Tearoom, також великий склеп, урядження на бучерню, приблизно 4 акри, басейн, 2 шопи, в центрі місцевости, Route 145, 140 миль від N.Y.C. Ціна на скорий продаж $37,500. M-1 Rm. 830, 11 W. 42 St. New York City Telephone: PO. 7-6334.

Продаж зі стратою — $10,500
1-род. дім. Jackson Heights
6 кімнат — гараж — приємна дільниця.
Гарний вибір на Queens — оцінено на кожну кишеню.
Питати:
FRANKLIN — IL. 8-5303
72-30 Roosevelt Avenue
Jackson Heights, L. I.

JACKSON HEIGHTS
Ціна $18,990
2 род. солідний з цегли — 3 і 4½ кім. апарт. Приємне положення, всі найновіші удогіднення, 1 гараж, близ. до всього.
JACKSON HEIGHTS HOMES
HI. 6-9474
93rd St., & 24th Ave.
Dir. Grand Central Pkway — turn on 94th St.

На продаж—9-кімн. дім з усіми удогідненнями. Курник, дім до виведення курят в інкубаторі та виряд на 1500 курей. Около 3 акри землі з овоч. деревами, ягоди, виноград, потічок. Около 125 миль від N.Y.C. 2 милі до озера. Відповідь на 2 родини. За інфор. пишіть W. Bockman, R.D. 2, Hudson, N.Y., or call after 5:30, Claverack 3550.

ASTORIA
6-родин. з цегли дім, всі апарт. 3-кімнатні, 1 апарт. можна вже зайняти. Олив. огрівання, міддяні водопроводи, мармурові сходи. Міс. рент $256. Чудове положення. Ціна $20,500. Найлипше купно на Queens. Інф. Pet Simone, 3409 Broadway. As 8-3735.

КУБУ ОЧИЩЕНО ВІД КОМУНІСТІВ

Гавана Куба. — Президент Кубанської Републики Батиста, промовляючи до армії з приводу других роковин перевороту, внаслідок якого він прийшов до влади, заявив, що Куба очищена від комуністів, і мир завітав до країн, які лежать в районі кубанського моря. „Комуністи вже тепер не користають з нашого замішання, казав Батиста, і не можуть вести жадної діяльности проти нашого способу життя". Він обвинувачував попереднього кубанського президента Карлоса Пріо Сокарраса, який підтримував комуністів, що з них більшість виселено з Куби зараз після того, як Батиста обняв владу. Між депортованими комуністами був і порторіканський націоналіст Рафаел Міранда, який належить до тієї чвірки, що стріляла в Вашінгтоні на конгресменів. „Тепер уже на Кубі ніхто не змовляється проти чужих урядів" — заявив Батиста.

REAL ESTATE

XO. 8-0578
USED LUMBER
We deliver
3" flooring $30 per M, sheathing Dressed 2x4—6-8-10-12 flush doors Timber, steel, brick, plumbing supplies
C. B. WRECKING
New York blvd., cor. 115 Ave. Jamaica, N.Y.

East New York—Bklyn
6-род. дім, всі улішп., олив. огр., мід. рури, 1 мешк. до зайняття. Добре полож., близько комунікацій, склепів, шкіл, церков. Приступна ціна. 2-род. дім, всі удосконал., олив. огрів., мід. рури, близ. комун., склепів, шкіл, церков. Власник переїжджає. MARKOWITZ, 429 Vermont St., Brooklyn. Tel. DI 5-0463.

MERRICK, L. I. — $15,500
Чудова околиця Flower Hill, модерний мур. і обтинк. дім, 6 кімнат, централ. заля, викінчений підвал з баром, комб. сітки, двері, площа 75x100; догідні умовини; власник переїжджає. From 9-5 Dickens 6-6464; evenings or weekends SUnset 1-0231.

OUTSTANDING BUY!!!
5-Fam. — Store — Flatbush
Дім з цегли, олив. огрів., мідяні рури, добрі умовини. Зараз до зайняття склеп 1½ блоку від дому приблизно на 3000 родин. Прихід $3,500. Витрати $1,300. 10-літній Мrg. Ціна $17,500. 1792 Nostrand Ave. Bklyn, N.Y. Owner — Bu 4-7782

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА. — Т-во ім. Дм. Вітовського повідомляє, що збори відбудуться 14. березня о год. 1-ій попол. в домі Клюбу. Всіх членів проситься вплатити свої вкладки, а тих що платять річно, обов'язково прийти і заплатити; в противному разі будуть суспендовані. На зборах можна ще купити книгу-календар „Українці у вільному світі". Тому, що неможливим є приїжджати до членів за вкладками, проситься вплачувати на зборах. — Василюк, гол.; Тарнавський, кас.; Грималяк, секр.

Посмертна Згадка

ВАСИЛЬ СТОРОЖ, довголітній член Т-ва Запорозька Січ, відд. 355 УНСоюзу в Ст. Джозеф, Мізурі, помер 21. лютого 1954, проживши 65 років. Покійний родився в селі Острия, пов. Товмач, Зах. Україна. Оставив в смутку дружину Катерину і сина Льва. Похорон відбувся з похоронного заведення на цвинтар Меморіял. — В. Й. П.!
П. Занько, секр.

MISCELLANEOUS

ШЕНШИЛІ — добрий, великий, спеціяльний вибір найкращого роду, виплеканого скреплення.
Показ нагороджених на виставі.
MARY LEE CHINCHILLA RANCH
198-02 119 Ave. — LA. 5-2428
St. Albans, L. I., N.Y.
Open 7 days — 1 p.m. — 10 p.m.

КОРСЕТИ
РОБИМО НА ЗАМОВЛЕННЯ ДО МІРИ.
„Я чуюся в них так добре, що можу в них спати".
Багато наших покупців казали нам це. Ми не поручаємо Вам, щоб Ви вживали це до спання, але вони є ідеально незаступимі на своє призначення.
Поправляє Вашу фігуру.
CORRECTIVE FOUNDATIONS
3716 Bergenline Ave., Union City
UNion 3-0602 (1 Flight Up)

ФАБРИКА ДЛЯ ВАС!
ШЛЮБНІ СУКНІ
та
СУКНІ
на
"GRADUATION"
1-ий раз в історії, впродовж 12 років наша фабрика відкрита для публики.
Години:
Середа веч. 6 P.M. — 9 P.M.
в суботи — 11 A.M. — 2 P.M.
Louise Fashions
49 Morton Place, Jersey City
Right Off Blvd. DE. 2-0223

MISCELLANEOUS

COMPLETE LINE of TROPICALS FISH, BIRDS, Etc.
FISH & CHEEP PET SHOP
22 — 2nd Avenue
Bet. 1st & 2nd Sts.
Open Daily 10 AM—9 PM
Sundays 11 AM—6 PM
GRamercy 5-6450

CHINCHILLAS
продаж зі стратою — 3 пари високоякісних і випробуваних самців. Тільки $1,250 з клітками й інші. Кликати:
HUBBARD 7-6222 — N. J.

HOTEL ALBERT
10th St. at University Place
Attractive Newly-Furnished Apartments--Singles--Doubles
Rooms with Bath $12.50 & Up
Rooms with Private Bath $16.00

Ваш повний городовий центр.
Florist Shop
КВІТИ НА ВСІ НАГОДИ.
(Відкрито щоденно крім понеділка).
Щепи, — насіння трави — цвітів — вічної зелени, дерева — кущі.
Різнородні предмети на дарунки, — цибулини цвітів, — кімнатні рослини, — птахиний корм.
Інформаційні години.
Відкрито щоденно, включаючи неділю від 8 AM до 6 PM.
BOOS BROS. NURSERY
110 Hempstead Avenue
Hicksville, L.I.
Hicksville 3-1850

ШЕНШИЛІ
Гарантовані, расові. Досвіду в плеканні непотрібно.
WEIS CHINCHILLA RANCH
Member N.C.B.A.
66-49 Forest Avenue
Ridgewood 27, N. Y.
EV. 1-5319

СПЕЦІЯЛЬНІСТЬ в приготуванні весіль (діти даром)
LENOX HALL
252 2nd St. NYC, Cor. Ave. C
GR. 3-9180

HENRY WEYDIG & SON INC.
Flushing 9-8563
FUNERAL HOME
Charles Weydig, Lic. Mgr.
13-39 122nd ST. COLLEGE POINT, N. Y.

MISCELLANEOUS

H. ROTH & Son IMPORTERS
1577 First Ave. 1577. New York 28, N. Y.

Імпор. ручні клепані сталеві КОСИ 26", 30", 32" — $4.00, $4.25, $4.50	Сапа — $2.75
Рівний держак до коси — $3.95	Імп. сталевий рискаль після величини $1.40, $1.50, $1.60, $1.70, $1.90
Імпор. обруч на косу — 90¢	Імп. сталеві вила — $1.40
Імп. клепало і ковделька $4.00	Імпор. серп — $1.40
	Імп. оселок — $1.25

Жадайте 70 сторінкового ілюстрованого з 400 образками безплатного цінника.
Посилок до $3.00 не висилаємо — кожна посилка йде на COD. Пакунки одягів до Чехословаччини або до Мадярщини — дезинфекуємо та додаємо охоронні документи. — Жадайте інформат. брошури про посилки до Чехослов. і Мадярщини.

The CASA BLANCA
Найліпша еспанська кухня.
• Pasteles
• Pernil
• Arroz Con Pollo
Танці при оркестрі
"EL TRIO LOS DUQUES"
Танці в кожну п'ятницю і суботу веч. В кожну неділю спеціяльні атракції.
1024 Manhattan Avenue
Greenpoint-Brooklyn
EV. 9-9684

ПІГУЛКИ?
Чому непотрібно терпіти? Для лікування в день і в ночі ми радимо заживати пігулки, які усувають біль. Пішліть чек або моні ордер на $2.50 за комплетним ліком і за БЕЗПЛАТНИМ порадником першої помочі як дарунок.
STERLING LABORATORY
129 B Sterling Avenue
Jersey City 5, N. J.

ЯКЩО ВИ ХОЧЕТЕ МАТИ КРАЩІ РЕЧІ В ЖИТТІ...
Ручно ремісником виконане залізне поруччя — це щось для Вас, кожне поруччя — кусник мистецького діла — зручно виконане ремісником.
Закличте телефоном сьогодні! Наш представник зголоситься і представить Вам оферту. Без зобов'язання.
F.H.A. Допускальні сплати.
Valley Stream 5-0800
NASSAU ORNAMENTAL IRON WORKS
No. Franklin Avenue
Valley Stream, N. Y.

ШЕНШИЛІ
Найкращий рід виплеканий скрещенням.
Добра нагода — вийняткова нагода збагатитися.
Розпічніть цей прибутковий бізнес.
Відвідайте нас!
CHINCHILLA BREEDERS EXCHANGE
(Estb. 1940)
476 Amsterdam Ave (83 St.) NYC
SU. 7- 3752 or Ranch RE. 9-2705

SCHMIDT'S FARM
РЕСТОРАН
Fort Hill Rd. & Jackson Avenue
West of Scarsdale, West Co.
Scarsdale 3-1204
Наша спеціяльність бенкети — прогулькові прийняття й інш. Відкрито цілий рік, закрито в понеділки.

Вступайте в члени У. Н. С.

WIESNER BROS. INC.
Спеціялісти похоронних нагробників.
Свіжі зяті цвіти, деревця, кущі з нашого власного Green House.
2402 Victory Blvd., Staten Island
Nr. Bayonne — Elizabeth Bridges.
GIBRALTAR 2-5141

ВЕЛИКА ВИПРОДАЖ ФУТЕР у Фірмі
ВУЙКІВ і КОПЕЦЬ

Маємо на випродажі куниці; камінні і лісові мінки і соболі. Дешеві ціни. Виконуємо на замовлення елегантні футра, з найкращого гатунку шкірок. Переробляємо всякі футра за найновішими фасонами. Приймаємо до переховування на літній сезон. Доставка на місто.
Wujkiw & Kopiec, Inc.
Mfg. FURRIERS
114 E. 7th ST., N.Y. 9, N.Y.
Tel.: Spring 7-8710

MISCELLANEOUS

ПЕЧУТЬ ВАС СТОПИ, справляє вам біль свербління? Уживайте ZALB і сміютесь знову. Це також поміч для зм'ягчення мозолів і нагнітків. Містить в собі 7 активних складників для швидкої полегші. Пішліть $1.00 (не через C.O.D.). Висилається вже з оплатою.
BRIDGEFIELD DRUG CO.
Dept. 63
461 Gregory Street
BRIDGEPORT, CONN.

ЧИ РОБИТЕ ПОДРУЖНІ ПЛЯНИ?
Цей гарний готель спеціялізується у виготовленні весіль та інших суспільних нагод.
Величава заля
Вигідні фотелі
Смачне меню
Досвідчена обслуга звертає увагу на кожні подробиці.
Phone Banquet Dept. EL. 5-7300
BEEKMAN TOWER HOTEL
A smart convenient location in exclusive Beekman Hill section.
49th ST. and 1st AVE., N.Y.C.

Lytwyn & Lytwyn
UKRAINIAN FUNERAL DIRECTORS
AIR CONDITIONED
Обслуга Щира і Чесна
Our Services Are Available Anywhere in New Jersey
801 SPRINGFIELD AVENUE
IRVINGTON, N. J.
NEWARK, N. J.
ESsex 5-5555

ІВАН КОВАЛЬЧИК
FUNERAL HOME
COMPLETELY AIR CONDITIONED
ЗАНИМАЄТЬСЯ ПОХОРОНАМИ В СТЕЙТІ NEW JERSEY
Ціни приступні для всіх
Обслуга чесна і найкраща.
У випадку смутку в родині кличте нас в день так і в ночі.
JOHN KOWALCHYK
129 GRAND STREET,
cor. Warren Street,
JERSEY CITY 2, N. J.
Tel. HEnderson 4-5131

ІВАН БУНЬКО
УКР. ПОГРЕБНИК
Обслуга чесна і найкраща.
ЦІНИ ПРИСТУПНІ.
John Bunko
Licensed Undertaker & Embalmer
437 EAST 5th STREET
New York City
REASONABLE PRICES
Telephone: GRamercy 7-7661.

КОЛИ СТРАЖДАЄТЕ ВІД НЕВРАЛГІЧНИХ БОЛІВ
ТО НЕ ЗАБУДЬТЕ ЦЕ ПРОЧИТАТИ

Кожний суглоб і кожний мускул може стати джерелом болісних страждань. Ноги, коліна руки, лікті, крижі, шия й пальці — коли вони болять, спричиняють дошкульні муки, про які тільки ви, що страждаєте можете знати. Але ось добра новина для вас у повідомленні тих, що вже пробували ANTRO formula для полегші в невралгічних болях.

Багато з тих, що думали, що вже ніколи не будуть сміятися радісно повідомляють, що їхні болі зникли після перших кількох доз цих чудових ліків. Тож нащо непотрібно страждати, коли й ви можете дістати допомогу. Виріжте цю вирізку до KINGSLY CO., Dept. 13, Box 415, Peekskill, N. Y., а тоді дістанете два пакунки цього чудового ліку ANTRO FORMULA (звичайна ціна $6.00) відворотною поштою. Чистати цієї газети мають заплатити поштареві тільки $5.00 (крім поштової оплати C.O.D.). Але спішіть поки ANTRO ще можна набути.
Ім'я ....
Адреса ....
Місто .... Стейт ....

ПЕТРО ЯРЕМА
УКР. ПОГРЕБНИК
займається похоронами в BRONX, BROOKLYN, NEW YORK і ОКОЛИЦЯ
Контрольована температура. Модерна каплиця до ужитку даром.
PETER JAREMA
129 EAST 7th STREET,
NEW YORK, N. Y.
Tel.: ORchard 4-2568

ОСТАННІ ТРИ ВЕЛИКІ ДНІ!
СУБОТА! НЕДІЛЯ! ПОНЕДІЛОК!
Одинокий раз в житті! Все мусить бути випродане!
ШИРОКОВІДОМИЙ КУШНІР
ЗАМИКАЄ СВОЄ ПІДПРИЄМСТВО!

LICENSE 449539

НАЙБІЛЬШІ СЕНСАЦІЙНІ ЦІНИ В ІСТОРІЇ ФУТЕР!
Ми ліквідуємо цілий склад Зразкових Фасонів Футер Інк., не зважаючи на витрату чи ціну!

ВІДКРИТО ЩОДЕННО ДО 8 P. M.
аж доки ми не випродамо!
Відкрито в неділі від 9:30 рано до 6 вечора.

MINK ковніри $1

ДІБРАНІ ФУТРОВІ ПЛАЩІ
$20 · $30 звичайно від $100

ЦІЛІЙ 5-ий ПОВЕРХ
Тисячі першорядних футер мусять бути продані аж до голих стін — не зважаючи на ціну!

Mouton, Persian, Mink Muskrat, Beaver, Raccoon
Звичайно $50-$70-$100-$200-$300-$400-$500-$600 вище
ТЕПЕР! ТЕПЕР! ТЕПЕР! ТЕПЕР! ТЕПЕР! ТЕПЕР!
$3-$5-$9-$19-$29-$59-$79-$99-$119 і вище

Продавати муситься скоро! Платите менше як ½ нормальні цін

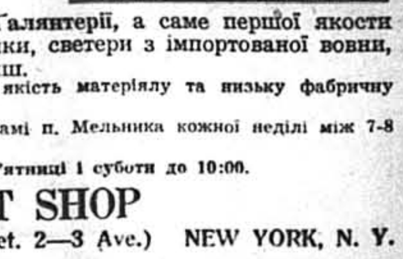
нормально $200 Black-dyed Persian Lamb Coat зроблені з кусників $49

Імпортовані футра зазначені. Додай податок. Приймаємо завдаток.

500 ФУТРЯНИХ ПЛАЩІВ, ПЕЛЕРИН І СТОЛІВ $10 як є
Unclaimed Fur Storage

JAYSON FURS
158 WEST 29th ST. • Near 7th Ave. • N. Y. C.
Беріть віндy прямо на 5-ий поверх до випродажної кімнати.

ВЕЛИКА ВИПРОДАЖ НА ЗИМОВУ ГАЛЯНТЕРІЮ І КАПЕЛЮХИ!
Можна заощадити від 25 до 40%!
DUNLEY HAT SHOP
14 SAINT MARK'S PLACE, NEW YORK CITY
(Іст 8 вул., між 2-3 Евеню.)

Має на складі найбільший вибір рібних капелюхів власного виробу, найкращої якости в найновіших фасонах і кольорах. — У нас купуємі капелюхи приймаємо до перерібки.
Пригадуємо, що маємо відділ Мужеської Галянтерії, а саме першої якости сорочки знаної марки "JAYSON", дощевики, светери з імпортованої вовни, парасолі й інш.
Просимо зайти і переконатись про високу якість матеріялу та низьку фабричну ціну. — Говоримо по-українськи.
Слухайте наші оголошення по радіо-програмі п. Мельника кожної неділі між 7-8 год. рано на хвилях 1480, (станція WHOM).
Отворено щоденно до 8:30 веч., в п'ятниці і суботи до 10:00.
DUNLEY HAT SHOP
14 SAINT MARK'S PLACE (Іст. 8. вул. Bet. 2—3 Ave.) NEW YORK, N. Y.

Adolf SCHRAGER
FURNITURES — МЕБЛІ
MR. SCHRAGER ОСОБИСТО ПОЛАГОДЖУЄ ВСІ ФІНАНСОВІ ПОТРЕБИ.
Прийдіть й огляньте меблі на замовлення, щоб самим переконатися про їх вартість.
Великий вибір поодиноких і подвійних ліжок, меблів до вітальні, їдальні. Складані меблі, образи й інші хатні влаштування.
Якщо Ви хочете добрі й чудові меблі, Ви можете їх дістати в Schrager.
1647 SECOND AVE., N. Y. C.
Between 85th and 86th St., Tel. RE. 7-2850

Universal Watch Jewelry & Radio Co.
201 E. 14th St., New York 3, N. Y., Tel. GR. 3-2420.
Властитель — Н. Ю. ПІКЕНС
ВЕЛИКИЙ ВИПРОДАЖ НА ВСІ ТОВАРИ!

RADIO	Годинники
SABA HIGH FIDELITY RADIO AM and FM одни із найсильніших короткохвилевих апаратів в світі.	LONGINE OMEGA TISSOT CYMA PAUL BUHRE
Машинки до писання	**Фотоапарати**
ROYAL SMITH CORONA REMINGTON HERMES UNDERWOOD OLYMPIA	LEICA RETINA IIa KODAK ADINEX BOWER

НАШ КЛИЧ:
МАЛИЙ ЗИСК — ВЕЛИКИЙ ОБОРОТ!

НАДЗВИЧАЙНИЙ ВИПРОДАЖ
Цей купон вартий $3.02
Колись продавався за $5.00
Тепер знижений до $1.98
НОВИЙ ЧУДОВИЙ
СВЯТИЙ ХРЕСТ
Ви можете бачити нашого Господа перед своїми очима.

Only $1.98

Чудовий образ в кришталевім самоцвіті, в середині якого є Святий Хрест з тих самоцвітів, неначе чудо перед вашими очима. Ви можете читати цілий „отче наш" побільшений багато разів через чудове побільшаюче скло... і бачите дитя при молитві, що клякнуть. Хрест є 1½ інча довгий, викінчений 24-каратовим золотом і 8 жевріючими рубінабі, емеральдами і шафірами. Комплет з позолоченим ланцюшком і безпечним замком. Для дарунку в сатиновім пуделку.
НЕ ПОСИЛАЙТЕ ГРОШЕЙ — ПІШЛІТЬ ЦЕЙ КУПОН. ПЛАТИТЕ ПРИ ОДЕРЖАННІ. ЗАДОВОЛЕННЯ ГАРАНТОВАНЕ. ЗАПАС ОБМЕЖЕНИЙ — СПІШІТЬ.
Пішліть мені (зазначіть скільки) 1 хрест за $1.98 — 3 хрести за $5.00. При замовленні 3-ох, ви заощаджуєте $1.00
Ім'я ....
Адреса ....
Місто .... Стейт ....
VALWORTH CO., Dept 150,
Flatbush Sta., P. O. Box 92,
Brooklyn 26, N. Y.

На загальне бажання!
НОВИЙ ВИПУСК ПЛАТІВОК

STINSON records
СТИНСОНА

9. ЗАПОРОЖЕЦЬ ЗА ДУНАЄМ — Дует Одарки і Карася
Музика С. Артемовського
Співають М. І. Литвиненко і І. С. Паторжинський.
64. ЗАПОРОЖЕЦЬ ЗА ДУНАЄМ — Дует Одарки і Карася
Музика С. Артемовського
М. І. Литвиненко і І. С. Паторжинський.
149. ОЙ НА ГОРІ КОЗАК ВОДУ НОСИТЬ
ОЙ КАЗАЛА МЕНІ МАТИ
Співає В. Борисенко
Арія із „Запорожець за Дунаєм".
150. МІСЯЦЮ ЯСНИЙ
ПРИЙНЬ, ПРИЙНЬ
Пісня з опери „Запорожець за Дунаєм".
Постачання по всіх країнах. Домагайтесь повного Каталога українських і російських платівок СТИНСОНА, що має більше як 500 наголовків, в найближчій крамниці, або пишіть за ним до
UNION SQUARE MUSIC, Inc.
27 UNION SQUARE WEST, NEW YORK 3, N. Y.
Для читачів на заході; пишіть до:
STINSON RECORD DISTRIBUTORS, Inc.
2858 West Pico Blvd. Los Angeles, Calif.